БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 190 (3162). | Сешанба. 28 сентябрь 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1965 йил 27 сентябрда Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми очилди. Пленумнинг кун тартибида қуйидаги масалалар бор:

1. Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида — докладчи ўртоқ А. Н. Косигин.

2. КПССнинг навбатдаги XXIII съездини чақириш тўғрисида — докладчи ўртоқ Л. И. Брежнев.

Пленум кун тартибидаги биринчи масала юзасидан КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг ишида қатнашиш учун область партия комитетларининг биринчи секретарлари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раислари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг иккинчи секретарлари, СССР Министрлари ва давлат комитетларининг раислари, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети аппаратининг масъул ходимлари, марказий газеталарнинг бош редакторлари таклиф этилди.

Пленумда ўртоқ А. Н. Косигин доклади муҳокама қилина бошлади.

Музокараларда Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Н. Г. Егоричев, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Қунаев, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари В. С. Толстиков ,РСФСР Министрлар Советининг раиси Г. И. Воронов, СССР Фанлар академиясининг президенти М. В. Келдиш, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, КПСС Волгоград область комитетининг биринчи секретари А. М. Школьников, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, ВЦСПС раиси В. В. Гришин ўртоқлар сўзга чиқдилар.

МЕХАНИЗАЦИЯ ҒАЛАБА КЕЛТИРДИ

Колхозчиларимиз зўр ғайрат билан фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Биз йиғим-теримга уюшқоқлик билан киришдик ва йиллик планни муддатидан анча олдин муваффақиятли бажардик.

Пахтакорларимиз бу йилги табиий қийинчиликларни мардларча курашиб енгдилар. Сув танқис бўлишига қарамай, далаларимизда мўл ҳосил етиштиришни таъминладилар. Кўз қорачиғидай авайлаб парвариш қилинган, гўзаларда етишган ҳосилни уюшқоқлик билан теришга киришиб планнинг барвақт бажарилишини таъминладилар.

Хўш, пахта тайёрлаш планининг барвақт бажарилишининг бойиси қаерда? Нима учун ҳамма пахта биринчи сортга қабул қилинди? Колхозчиларимизнинг ғайратига-ғайрат қўшган, юрак қўрини аланғалатиб юборган омил нима?

Энг аввал шуни зўр қониқиш билан қайд этиш керакки, КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарори қишлоқ меҳнаткашларининг асл тилакларини рўёбга чиқарди. Қишлоқ хўжалик ишлари кишиларнинг моддий манфаатдорлигини кўзда тутиб ташкил этила бошланди. Бу эса одамларда чин кўнгил билан, ихлос қўйиб меҳнат қилишга ғайрат уйғотди. Шунинг учун улар техникадан унумли фойдаланишга, сифатли ишлашга астойдил интилдилар.

Ҳозир механизаторлар пахтачиликда етакчи роль ўйнамоқдалар. Колхозимизда ташкил этилган 18 звенога механизаторлар раҳбарлик қилмоқда. Бу техникадан фақат гўза парвариши давридагина эмас, шу билан бирга терим даврида ҳам тўла қувват билан унумли фойдаланишни таъминламоқда. Бу мўл ҳосил етиштириш ва етиштирилган ҳосилни тез ва қисқа муддатда териб олишда жуда катта ва ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Колхозимизда бу йил пахта тайёрлаш плани асосан 17 иш кунида бажарилиб, ўтган йилга нисбатан 19 кун илгари маррага етдик.

Қандай қилиб биз планни 17 иш кунида бажардик? Колхозимизда 782 гектар ерга чигит экилган. Шундан 682 гектари машина теримига ажратилган эди. 9 сентябрдан бошлаб 19 та пахта териш машинаси далаларга чиқди. Бу машиналарнинг ҳар бири билан кунига ўрта ҳисобда 5-6 тоннадан пахта терилди. План тўлгунга қадар машина бункерларидан 800 тонна пахта тўкилди. Етиштирилган ҳосилнинг 63 процентидан кўпроғи машиналар ёрдамида териб олинди.

Пахта теримини муваффақиятли бажаришда механик-ҳайдовчиларимиздан Мирғани Ҳасанов, Бегимқул Эгамқулов, Бакир Алихонов, Зойир Умаров, Холмурод Ниёзов, Турсунали Талабов сингари ўртоқлар ғайрат кўрсатиб ишлаб, 65-75 тоннадан пахта тердилар.

Пешқадам теримчиларимиздан Майсарахон Худойбердиева ҳозиргача 9 тонна, Қурбонбиби Йўлчиева, Мавжуда Абдувалиева 8 тоннадан, Ҳикоят Азизова, Саломат Қамчибековалар 6-7 тоннадан пахта тердилар. Бундай моҳир ва чапдаст теримчилар бизда кўп. Планнинг муваффақиятли бажарилишида шоферлар, тракторчилар, пахта қуритувчилар, ошпазлар, ишқилиб ҳар бир киши ўз ҳиссасини қўшди.

Биз план бўйича гектаридан 18 центнердан ҳосил олдик. Йил бошида ҳар гектардан 25 центнердан ҳосил етиштирамиз, деган эдик. Ғалабадан руҳланган колхозчиларимиз гектаридан олинадиган ҳосилни 28 центнерданга етказиш учун курашмоқдалар. Бу Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 48 йиллик байрамига муносиб совға бўлади.

Агар биз ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил олган тақдиримизда ҳам ишлаб чиқариш планига нисбатан 100 минг сўм қўшимча даромад олган бўлардик. Ўтган йили 112 процент пахта биринчи сортга қабул қилинган эди. Бу йил эса биринчи сортга топширилдиган пахта миқдорини бундан ҳам ошириш учун кураш олиб боряпмиз. Бу партия ва ҳукуматимизнинг қарорига мувофиқ колхозимизнинг ҳам, колхозчиларимизнинг ҳам даромадини яна кўпайтиради. Хўжалигимизни иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлайди.

Ўтган йили бир иш кунига 4 сўм 17 тийиндан пул берилган бўлса бу йил камида олти сўмдан пул тақсимлашни мўлжаллаяпмиз.

Колхозимизда бу йил гўшт, сут, тухум, пилла, жун тайёрлаш ва силос бостириш планлари ҳам ошириб бажарилди. Колхозчиларнинг маиший ва турмуш шароитларини яхшилаш мақсадида бирмунча тадбирлар амалга оширилди. Колхозчиларга 20 та янги уй қуриб берилди. Қир участкасида колхозчиларни ичимли сув билан таъминлаш учун иккита артезиан қудуғи ишга туширилди.

Колхозчилар ўзларининг дастлабки меҳнат ғалабалари билан бекад қувонмоқдалар. Улар энди янги марраларни эгаллаш, қўшимча мажбуриятни бажариш учун курашмоқдалар.

Б. СУЛАЙМОНОВ,
Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг раиси.

А. АҲМЕДОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

Ҳ. АЛИШЕВ,
колхоз агрономи.

А. БЕКТОШЕВ,
колхоз инженери.

Суратларда: (чапда юқоридан пастга) теримчи, Т. Абдуллаев — бригада бошлиғи, Б. Эгамқулов — механик-ҳайдовчи. (Ўнгда юқоридан пастга) М. Худойбердиева — теримчи, А. Аҳмедов — партия ташкилотининг секретари, Х. Ниёзов — механик-ҳайдовчи, Б. Алихонов — механик-ҳайдовчи.

А. Абалян фотолари.

ПАРТИЯНИНГ СИЁСАТИ ХАЛҚНИНГ ҲАЁТИЙ МАНФААТЛАРИНИ ИФОДАЛАЙДИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бутун фаолиятининг олий моҳияти халққа фидокорона хизмат қилишдир. Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизм назариясига асосланиб, рўй бераётган воқеалар моҳиятини чуқур ўрганади, ижтимоий турмушнинг талабларини ҳисобга олади, бу талабларни ўз сиёсатида ифодалаб беради, омманинг революцион, ижодий ғайратини ривожлантиради, уни коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал қилишга йўллаб туради.

Партиянинг асосчиси Владимир Ильич Ленин ишлаб чиққан ва васият қилиб қолдирган раҳбарлик принциплари ва методлари партиянинг фаолиятида кейинги вақтларда айниқса ёрқин намоён бўлмоқда. КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг (1964 йил) ва кейинги Пленумларининг қарорлари партия ҳаётида муҳим босқични бошлаб берди, партия ва давлат ташкилотларининг фаолиятида ленинча нормаларни барқарор қилди ва ривожлантирмоқда. Бу қарорлар экономикага раҳбарлик қилишдаги волюнтаризмни ва субъективизмни тугатишга қаратилган қарорлар бўлиб, коммунистик қурилишнинг буюк ишини катъий илмий, реалистик асосда ижтимоий ривожланишнинг объектив қонунлари талабларини ҳисобга олган ҳолда олиб бормоқ учун шарт-шароит яратиб бермоқда.

Партия ўзининг ҳар бир ташкилотидан, барча ходимлардан энг муҳим масалаларни ишчанлик, сергаклик билан ҳал этишни, ҳар бир амалий тадбирнинг яхши ва ёмон томонларини атрофлича ҳисобга олишни талаб этмоқда. Марксизм-ленинизм назариясининг, умуман фаннинг аҳамияти тобора юқори кўтарилмоқда, омманинг тажрибаси, хўжалик ва маданий қурилиш практикаси тобора чуқур, батафсил ўрганилмоқда ва умумлаштирилмоқда.

Экономикани ривожлантиришдаги муваффақиятлар янги жамият қуришдаги асосий ва белгиловчи омил бўлиши марксизм-ленинизмнинг энг муҳим қоидаларидан бири эканлигини билиб, партиямиз ўз сиёсатида ва амалий фаолиятида мана шунга асосланмоқда. Партия экономика проблемаларига энг биринчи даражада эътибор бермоқда.

Кейинги вақтларда КПСС ленинчи Марказий Комитети социалистик хўжаликни бошқаришнинг бир қанча принципиал масалаларини ишлаб чиқди. КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари илмий асосланган иқтисодий сиёсатга томон муҳим бурилиш бўлди, бу Пленумнинг аҳамияти шу Пленумнинг ўзида муҳокама қилинган қишлоқ хўжалик проблемалари доирасидан ҳам кенгроқ доирага чиқди. Шу қарорларнинг асосий моҳияти социалистик ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг иқтисодий қонунларини, меҳнат натижаларидан моддий манфаатдор бўлиш принципларини яхшироқ ва тўлиқроқ ҳисобга олиб, шулардан фойдаланишдан, халқ хўжалигида иқтисодий воситаларнинг ролини оширишдан, планлаштиришни такомиллаштиришда ва ишлаб чиқариш коллективларининг оператив-хўжалик мустақиллигини кенгайтиришдан иборат бўлди.

Биз чинакам илмий-техника революцияси бўлаётган даврда яшамоқдамиз. Ишлаб чиқаришнинг янги прогрессив тармоқлари вужудга келди ва ривожланмоқда. Бундай шароитда бизнинг партиямиз ишлаб чиқаришни техника жиҳатдан такомиллаштириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда, янги, илғор ташаббусларга қатъият ва изчиллик билан йўл очмоқда.

Совет Иттифоқида қудратли саноат потенциали вужудга келтирилди. Бизнинг индустриямиз узлуксиз олға бормоқда. Чунончи шу йилнинг биринчи ярмида саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9,3 процент кўпайди. Индустриянинг химия, энергетика, электроника сингари тармоқлари, машиналар, ускуналар, механизация ва автоматлаштириш воситаларининг бир қанча муҳим турларини ишлаб чиқариш айниқса тез ривожланмоқда. Кўпгина саноат буюмларининг сифати ва пишиқлиги ошиб бормоқда. Бир қанча иттифоқдош республикалар, ўлкалар, областларнинг саноат меҳнаткашлари етти йиллик план топшириқларини муддатидан олдин адо этишди. Шулар орасида Москва, Ленинград шаҳарлари, Белоруссия ва Эстония ССР, Москва, Ленинград, Свердловск, Курск, Калинин областлари ва бошқа областлар саноат корхоналарининг коллективлари бор.

Ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришда биз эришган даража коммунистик қурилишнинг мураккаб вазифаларини муваффақиятли ҳал қилиш, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, халқнинг турмуш даражасини ошириш имкониятини беради. Равшандирки, бу имкониятлар ўз-ўзидан ишга солиниб қолмайди, бу имкониятлардан тўғри ва оқилона фойдаланиш зарур. Шу сабабли, партия саноатни бошқаришни яхшилашга, планлаштиришни такомиллаштиришга, иқтисодий стимулларнинг ролини кучайтиришга биринчи даражада аҳамият бермоқда.

Саноатга раҳбарликни янада яхшилаш соҳасида партия ишлаб чиқаётган чора-тадбирлар социалистик хўжалик системасининг афзалликларидан тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланишга қаратилган чора-тадбирлардир. Хўжалик фаолиятидаги камчиликларни тезрок тугатиш, бутун эътиборни ҳал этилмаган вазифаларга қаратиш керак. Бундай вазифалар эса оз эмас. Биринчи галда, ишлаб чиқаришнинг ва сарфланган капитал маблағларнинг кўпрок самарали бўлишини таъминлаш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, В. И. Ленин таълим бериб айтганидек, янги ижтимоий тузумнинг ғалабаси учун окибат натижада асосий нарса бўлган меҳнат унумдорлигини тез ўстиришни таъминлаш зарур.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш вазифалари изчиллик билан ҳал қилинмоқда. Колхозлар ва совхозларни иқтисодий рағбатлантириш, қишлоқ меҳнаткашларини ижтимоий ишлаб чиқаришни янада ўстиришдан моддий манфаатдор қилиш принципи Марказий Комитет март Пленумининг қарорларида ўзининг конкрет ифодасини топди. Қатъий планлар бериш, асосий харид нархларини ошириш, пландан ташқари маҳсулотларни оширилган нархлар билан сотиб олиш сингари иқтисодий вазифалардан фойдаланиш ҳар бир хўжаликнинг самарали ишлаши учун шарт-шароит яратиб бераётганлигини турмуш яққол кўрсатиб турибди.

Планлаштиришнинг янги тартиби шу йил баҳордан бошлаб ҳамма жойда амалга оширилмоқда ва ҳозирнинг ўзидаёқ муайян натижалар бермоқда. Мамлакатнинг барча табиий иқтисодий зоналарида экин майдонларининг структураси анча яхшиланди, етакчи озиқ-овқат экинларига асосий аҳамият берилди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш кенгайтирилмоқда. Давлат қишлоқ хўжалигига жуда катта молиявий ва моддий-техникавий ёрдам кўрсатмоқда. Шу йилнинг фақат олти ойи мобайнидагина совет қишлоғи 118 минг трактор, 36 минг юк автомобили, 68 минг ҳар хил комбайин, 45 мингта ҳар хил ўроқ машинаси, тўрт мингга яқин пахта териш машинаси олди. Колхозлар ва совхозларга 12,6 миллион тонна — ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда анча кўп минерал ўғит юборилди.

(Давоми иккинчи бетда).

315 минг тонна Тошкент пахтаси учун

МУСОБАҚАДОШ РАЙОНЛАРДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 27 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

ОРЖОНИКИДЗЕ		ҚАЛИНИН
1,10	Бир кунда тайёрланди	—
81,54	Мавсум бошидан бери	54,02
0,30	Бир кунлик машина терими	—
56,70	Мавсум бошидан бери	31,17
ЎРТА ЧИРЧИҚ		ЯНГИЙЎЛ
2,09	Бир кунда тайёрланди	0,56
66,30	Мавсум бошидан бери	44,84
2,66	Бир кунлик машина терими	1,13
69,07	Мавсум бошидан бери	33,30
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ		ОҚҚЎРҒОН
0,53	Бир кунда тайёрланди	3,08
62,06	Мавсум бошидан бери	61,93
0,03	Бир кунлик машина терими	3,96
44,03	Мавсум бошидан бери	73,48
БЎКА		БЕКОБОД
3,34	Бир кунда тайёрланди	2,10
60,23	Мавсум бошидан бери	45,58
4,03	Бир кунлик машина терими	2,52
64,47	Мавсум бошидан бери	44,44

● ● ●

Ўтган куни ёғингарчилик бўлганлиги сабабли аввалги кунлардагига қараганда анча кам пахта тайёрланди. Областда бир кунда 2,04 процент, мавсум бошидан бери эса 57,95 процент бўлди. Машина терими плани бир кунда 2,86, мавсум бошидан бери 58,30 процент бажарилди. Ўша куни Юқори Чирчиқ, Янгийўл ва Оржоникидзе районларида давлатга жуда кам пахта топширилди. Калинин районидан эса пахта келтирилмади. Ана шу районларнинг механизаторлари суръатни кучайтиришлари, бунинг учун барча имкониятларни ишга солиб, ўша кунги камоматнинг ўрнини тўлдириш йўлида астойдил меҳнат қилишлари керак. Ишчи кучлари теримга тўла сафарбар этилсин, машиналарнинг ҳар қачонгидан ҳам унумли ишлашини таъминлайлик. Сушилкаларни тахт қилиб қўяйлик.

Пахтакор ўртоқлар, ғайратга ғайрат қўшинг. Ҳозирги дамларнинг олтиндан ҳам қиммат эканлигини унутманг, унинг бир соатини ҳам бекорга ўтказманг.

Республикамиз областларида 27 сентябрга қадар қуйидаги миқдорда пахта тайёрланди (планга нисбатан процент ҳисобида). Қашқадарё — 64,85, Бухоро — 58,87, Фарғона — 51,73, Сурхондарё — 48,28, Андижон — 43,53, Самарқанд — 41,21, Хоразм — 35,54, Қорақалпоғистон АССР — 31,75, Сирдарё — 23,69.

ПЕШҚАДАМЛАР

ШЎРАЛИСОЙ. (Телефон орқали олинди). Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз пахтакорлари суръатни кучайтириб, район хўжаликлари ичида биринчи ўринда бормоқдалар. Колхозда ҳар куни йиллик планнинг 3—3,5 процентига миқдорида пахта топширилмоқда. Механизаторлар «зангори кема»ларни моҳирлик билан бошқариб, «оқ олтин» хирмонини борган сари баланд кўтармоқдалар.

Пешқадамлар орасида комплекс механизациялашган звенонинг бошлиғи Раймжон Эргашевнинг номи ҳам бор. Бу звенода пахтани териш ва давлатга топширишда бошқа звеноларга нисбатан айниқса яхши кўрсаткичларга эришилмоқда. Звено аъзолари 35 гектар ернинг ҳар гектаридан 27 центнердан хирмон кўтариб маррага етдилар. Ҳали далада ҳосил кўп. Улар қўшимча равишда гектаридан 15 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олдилар.

Звенода план бажарилгандан кейин ҳам иш бўшаштирилгани йўқ. Ғулжон Тожибоева, Холтўш Абдураимова, Ғулпой Гулбоева каби чевар теримчилар кунига 150—200 килограммдан пахта терядилар.

"Зангори кема" ЛОЧИНЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ

Ғаппор ПИРМАТОВ — «Политотдел» колхозининг механик-ҳайдовчиси. Мавсумда 45 тонна, кунига 4-5 тонна пахта терди.

ХАН ЕН ТЕН — «Ўзбекистон» колхозининг механик-ҳайдовчиси. Мавсумда 41,5 тонна, кунига 3-4 тонна пахта терди.

Ким АЛЕКСЕЙ — «Ўзбекистон» колхозининг механик-ҳайдовчиси. Мавсумда 40,5 тонна, кунига 3-4 тонна пахта терди.

ҚАЛИНИН

Мажид БЎРИБЕКОВ — «Ленинизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси. Мавсумда 51 тонна, кунига 4-5 тонна пахта терди.

Эргаш ҚУРБОНБЕКОВ — «Ленинизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси. Мавсумда 49 тонна, кунига 4-5 тонна пахта терди.

Абдужаббор ҚОДИРОВ — «Ленинизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси Мавсумда 46 тонна, кунига 3-4 тонна пахта терди.

Совет-Бирма Қўшма ахбороти

Бирма Иттифоқи Революцион Кенгашининг ва Министрлар Советининг Раиси генерал Не Вин ва унинг ҳамроҳлари СССР Олий Совети Президиумининг ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан келиб, 1965 йил 14 сентябрдан 24 сентябрга қадар Совет Иттифоқида бўлишди.

Не Вин ва унинг ҳамроҳлари Совет Иттифоқида бўлган вақтларида Совет Иттифоқининг пойтахти — Москвани, Тошкент, Запорожье, Ростов-Дон, Тбилиси шаҳарларини бориб кўришди. Улар саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарини, маданий ва илмий муассасаларни кўздан кечиришди, ишчилар, колхозчилар, инженерлар, маданият арбоблари, олимлар билан учрашишди ва совет халқи турмушининг турли жиҳатлари, унинг фан, саноат ва қишлоқ хўжалик соҳасидаги муваффақиятлари билан танишишди.

Совет-Бирма Қўшма ахборотида айтиладики, генерал Не Вин ва унинг ҳамроҳлари ҳамма жойда кизғин ва самимий кутиб олинди лар, бу эса, Бирма ва Совет халқларининг бир-бирларига бўлган самимий дўстликлари ва ўзаро ҳурматларидан далолат беради.

Генерал Не Вин КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежчев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва бошқа совет раҳбарлари билан учрашиб суҳбатлашди.

Самимият ва ҳамжиҳатлик вазнятида ўтган суҳбатлар вақтида СССР билан Бирма Иттифоқи ўртасидаги дўстона муносабатларни, ҳамкорликни ва ҳамжиҳатликни янада ривожлантириш тўғрисида, шунингдек ҳар иккала томонни баббаравар қизиқтираётган халқаро масалалар устида ошкора ва фойдали фикрлашиб олинди.

Фикрлашиш вақтида мамнуният билан шу нарса қайд қилиндики, Бирма-Совет муносабатлари территориал бутунликни ва суверенитетни ҳурматлашни, ички ишларга аралашмасликни, тенглик ва ўзаро манфаатдорликни кўзда тутувчи тинч-тотув яшашнинг мустаҳкам принципларини негизида муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Ҳар иккала томон тинч-тотув яшаш принципларини турли социал системалардаги давлатлар ўртасидаги муносабатларга жуда кенг жорий қилишни талаб этадилар ва шу принципларга қаттиқ риоя қилиш халқаро кескинликни юмшатади ҳамда давлатлар ўртасида тинч муносабатларни ривожлантиришга ёрдам беради, деб ҳисоблайдилар.

Улар ядро қуролининг ҳаммз синовларини тақиқлаш, бу қуролнинг ҳарқандай формада тарқалишига йўл қўймаслик, шунингдек бу қуролни қўлланишни тақиқлаш ва ядро қуроли запасларини йўқ қилиб ташлаш зарур деб ҳисоблайдилар.

Томонлар ҳар қандай формадаги ва кўринишдаги мустамлакачиликни қатъиян қоралайдилар. Улар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясида мустамлака мамлакатларга ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисида қабул қилинган декларацияни амалга оширтиришга маҳкам бел боғлаганлар.

Томонлар Вьетнамдаги воқеаларнинг хатарли ривожланиб бораётганлиги масаласи устида фикрлашиб олиб, Вьетнам масаласини вьетнам халқининг қонуний ҳуқуқларига, истаклари ва интилишларига таяниб бартараф қилиш, четдан ҳеч кимни аралаштирмай ва тазйиқ қилдирмай Вьетнамнинг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлиги принципларига асосланиш лозим деган ҳулосага келдилар.

Томонлар Осиё ва Африка давлатларининг бирлигини ва ҳамкорлигини қўллаб-қувватлаш муҳимлигини уқтириб ўтдилар.

Совет томони «Социализмга боришнинг Бирма йўли» программаси кенг ва прогрессив характерда эканлигини қайд қилди ҳамда бирма халқига бу йўлни амалга оширишда янги муваффақиятлар тилади.

Томонлар Совет Иттифоқининг ёрдами билан Чемолтауда ирригация иншоотн қуриш ишлари муваффақиятли бораётганлигини, Бирмага борган совет мутахассислари ва экспертлари фойдали иш қилаётганлигини кўрсатиб ўтдилар ва икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш, Бирманинг иқтисодий ривожланиш планига доир баъзи лойиҳаларни амалга оширишда, шунингдек бирмалик кадрлар тайёрлашда Совет Иттифоқининг ёрдам кўрсатиш масалаларини муҳокама қилдилар.

Ҳар иккала томон кейинги вақтларда икки мамлакат ўртасида ташки савдо оборотн ўсганлигини қайд қилиш билан бирга, ўзаро манфаатли савдо-сотикни ривожлантирмоқ учун, бу савдо-сотиқни узоқ муддатли ва мустаҳкам негизга қурмоқ учун тағин ҳам катта имкониятлар бор деб ҳисоблайдилар. Ҳар иккала томон ўз ўрталаридаги савдо-сотиқ ҳажмини кўпайтириш керак деган ҳулосага келдилар.

Ҳар иккала томон маданият, фан ва маориф соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантиришда эришилган натижаларга ижобий баҳо бериб, шу соҳалардаги ҳамкорликни янада ривожлантиришдан иккала томоннинг манфаатдор эканлигини таъкидладилар.

Ҳар иккала томон генерал Не Виннинг Совет Иттифоқига қилган дўстлик визити СССР билан Бирма Иттифоқи ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада кенгайтиришга ва мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдирдилар.

Генерал Не Вин Л. И. Брежневни, А. Н. Косигинни ва А. И. Микоянни Бирма Иттифоқига келишга таклиф қилди. Совет раҳбарлари бу таклифни ташаккур билдириб қабул қилдилар.

ПАРТИЯНИНГ СИЁСАТИ ХАЛҚНИНГ ҲАЁТИЙ МАНФААТЛАРИНИ ИФОДАЛАЙДИ

(Бошн биринчи бетда).

Бу йил қишлоқ хўжалик ходимлари об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги сабабли юз берган жиддий қийинчиликларга — айрим районларда қурғоқчиликка, айрим районларда ошиқча ёғингарчиликка дуч келдилар. Лекин мана шу мураккаб шароитда ҳам колхозлар ва совхозлар Марказий Комитетнинг март Пленумидан кейин ўзлари мўлжаллаб қўйган ишлардан кўпини бажаришга муваффақ бўлдилар. Ғалла тайёрлаш давлат планлари бажарилаётганлиги тўғрисидаги, бир қанча областлар ва республикаларда пландан ташқари дон оширилган нархлар билан харид қилинаётганлиги ҳақида, чорвачилик махсулотларини тайёрлаш плани муваффақиятли бажарилаётганлиги тўғрисида олинаётган хабарлар буни исботлаб турибди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни юксалтириш сингари катта ва мураккаб ишни бир йилнинг ўзида ҳал қилиш мумкин эмас, албатта. Лекин ҳозирнинг ўзида ҳам совет кишилари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш тўғри йўлдан бораётганлигига қатъий амин бўлмоқдалар.

Мамлакатнинг ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришда, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда совет фанининг роли жуда катта. Бизнинг фанимиз тобора кўпроқ миқёсда бевосита ишлаб чиқарувчи куч бўлиб қолмоқда, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларига жуда катта таъсир ўтказмоқда. Фан билан ишлаб чиқаришни тағин ҳам чамбарчас ва маҳкам бир-бирига боғлаш учун, коммунистик қурилиш манфаатларини кўзлаб, фан-техниканн тараққий эттириш суръатларини жадаллаштириш учун мамлакатда шарт-шароит яратиб берилмоқда.

Экономиканн оғишмай юксалтириш, техниканн тараққий эттириш — халқ турмушини, унинг фаровонлигини яхшилашнинг негизидир. Мамлакатимизда халқ истеъмол қиладиган буюмларни ишлаб чиқариш тўхтовсиз кўпайиб бормоқда, аҳолига моллар сотиш кенгайиб бормоқда, меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатиш такомиллаштирилмоқда. Кейинги олти йил ичида мамлакатимиз аҳолисининг таҳминан учдан бир қисми ўзининг уй-жой шароитини яхшилаб олди. Бу йил умумий сақни 84 миллион квадрат метрли — бундан аввалги йилларнинг ҳар бирига қараганда ҳам кўпроқ уй-жой бинолари қурилмоқда. Совет халқининг маданияти ўсиб бормоқда, унинг маънавий бойликлари кўпаймоқда.

Халқ турмушини яхшиламоқ учун бир талай иш қилинди. Лекин, партия, унинг Марказий Комитети меҳнаткашларнинг турмуш даражасини оширмоқ учун ҳали яна кўпгина ишлар қилиши кераклигини равшан кўриб турибдилар. Партиянинг бутун фикри-зикри ва амалий ишлари мана шунга қаратилмоқда.

Коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилиш халқнинг яратувчилик ғайратига, унинг ижодий активлигига, фидокорона меҳнатига боғлиқдир. Партия халқ ташаббускорлигини, омманинг активлигини ривожлантириш, ишлаб чиқаришни ва жамоатчилик ишларини бошқаришда омманинг ролини ошириш тўғрисида ҳар доим ғамхўрлик қилиб келмоқда. Социалистик демократияни янада авж олдириш чоралари кўрилмоқда, Советларнинг, касаба союзларининг, комсомолнинг ва меҳнаткашларнинг бошқа ижтимоий ташкилотларининг фаолияти активлаштирилмоқда ва такомиллаштирилмоқда.

Мамлакатимизда коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширмоқ учун энг қулай ташқи шароит вужудга келтиришга, жаҳон социалистик системасини янада мустаҳкамлашга ва халқаро коммунистик ҳаракатни маҳкамлашга, бутун дунёда демократик, озодлик, революцион кучларни ўстиришга ленинчи Марказий Комитет, Совет ҳукумати биринчи даражада эътибор бериб келдилар ва бермоқдалар. Улар, совет кишиларининг тинч меҳнат қилишини, бошқа социалистик мамлакатларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўрмоқдалар. Совет Иттифоқи миллий озодлик кураши олиб бораётган халқларга ҳар томонлама ёрдам бериб келди ва ёрдам бермоқда. Осиё, Африка ва Латин Америкасининг мустақил давлатлари билан дўстлик муносабатларини кенгайтирмоқда, империалистик кучларнинг агрессив ҳаракатларига қарши ва уларнинг халқларнинг ички ишларига аралашувига қарши, турли тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини амалга ошириш ва янги жаҳон урушининг олдини олиш учун қатъият ва изчиллик билан курашиб келмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин ўтган давр ичида халқлар ташқи сиёсат йўлимизнинг принципиаллигига, ва таъсирчанлигига, Совет ҳукумати халқаро аҳволнинг асосий факторларига, етилган ташқи сиёсат вазифаларини ҳал этишга реалистик илмий ёндошаётганлигига тағин ҳам кўпроқ қаноат ҳосил қилдилар. КПСС ва Совет ҳукумати ўтказаётган актив аниқ мақсадни кўзловчи ташқи сиёсат мамлакатимизнинг ва бутун социалистик лагернинг халқаро позицияларини мустаҳкамлашга, бу сиёсатни совет халқи ва бошқа мамлакатларнинг халқлари, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм манфаатларини қадрловчи кишиларнинг ҳаммаси маъқуллаб ва қувватлаб кутиб олмоқда.

Партиянинг ленинча бош йўлини, унинг ички ва ташқи сиёсат соҳасида ўтказаётган чораларини совет халқи тўла равишда тушуниб, қўллаб-қувватламоқда. Партия билан халқнинг бузилмас бирлиги, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқи, СССР халқларининг дўстлиги тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди, партиянинг ишчилар, колхозчилар оммаси, интеллигенция билан алоқаси кенгайди.

Коммунистик қурилиш авж олдирилган даврда ижтимоий жараёнларга раҳбарлик қилиш гоят мураккаб иш. «Бошқармоқ учун чиниққан революционер-коммунистлар армиясига эга бўлиш керак бундай армия бор, бу армия партия, деб аталади» деган эди В. И. Ленин. Партиянинг раҳбарлик роли кучайиб бораётганлиги совет жамиятининг бутун ҳаёти ва фаолиятини кўрсатиб турувчи энг муҳим белгидир.

Ҳозирги вақтда ҳар бир партия ташкилотига, ҳар бир коммунистга қўйилаётган талаб тўхтовсиз ошиб бормоқда. Совет халқи ҳал қилаётган вазифаларнинг миқёси тобора ошиб бораётганлиги ва мураккаблашаётганлиги сабабли шундай бўлмоқда. Шунинг учун ҳам партия, унинг Марказий Комитети партиявий-ташкилий ва идеологик ишнинг савиясини ва таъсирчанлигини оширишга, партия ташкилотларининг бутун амалий фаолияти формаларини ва методларини такомиллаштиришга катта эътибор бермоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин партия турмушининг ленинча нормалари, коллектив раҳбарлик принципи тобора кўпроқ қарор топмоқда. Партия демократик централизм принципларига сўзда эмас, балки амалда риоя қилишишга, барча партия ташкилотларининг, барча коммунистларнинг активлиги ривожланиб боришига, партия сиёсатини амалга оширишда уларнинг роли ва масъулиятини оширишга эришмоқда.

Партия ва унинг маҳаллий ташкилотлари ролининг ошганлиги Марказий Комитет ноябрь Пленумининг қарорига мувофиқ, ягона партия ташкилотларини тиклаб олишга, район звеносини мустаҳкамлашга ёрдам берди. Мана шу ва бошқа чора—тадбирлар партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини тағин ҳам юқори даражага кўтарганлигини, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишга таъсирини кучайтиришга ёрдам берганлигини вақтнинг ўзи кўрсатди. Бу чора-тадбирлар хўжалик ва давлат органларига партиянинг сиёсий раҳбарлигини бўшаштиришга ҳам, шунингдек шу органлар ишини қиладиган бўлиб қолишга ҳам йўл қўйиш ярамайди» деб Ленин берган кўрсатмага мос бўлиб тушди.

Ҳозир партия ташкилотлари хўжалик масалаларини кўриб чиқишда кўпроқ мустақиллик ва ташаббускорлик билан ишламоқдалар, маъмуриятчилик, шошмашошарлик қилишлар камайиб қолди, омманинг тажрибаси ва фикри тўлиқроқ ҳисобга олинмоқда. Бундан буён ҳам шу йўлдан боравериш, эришилган ютуқларга танқидий назар билан қараб, кибрланмай ва мақтанчоқлик қилмай баҳо бериб туриш, хато ва камчиликларни дадиллик билан очиб ташлаш ва тузатиш, партиявий раҳбарликнинг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, қарорларнинг ижросини контроль қилиш ва текшириб туриш сингари туб масалаларига кўпроқ эътибор бериш керак.

Партиялилар оммасининг активлиги ошганлиги кейинги вақтнинг характерли белгисидир. Бу эса, партия, унинг Марказий Комитети партия сиёсатини амалга оширишда ҳар бир коммунистнинг ролини ва масъулиятини ошириш тўғрисида қилаётган катта ғамхўрлигининг бевосита натижасидир. Бошланғич партия ташкилотларида коммунистларга нисбатан талабчанлик кучайтирилмоқда. Шу билан бирга, коммунистларнинг активлигини ва ташаббускорлигини ошириш учун зарур шароит вужудга келтиришга кўпроқ эътибор берилмоқда. Партия коммунистларни тўлқинлантираётган масалаларни бемалол муҳокама қилиш ва шу масалаларни партия турмушининг нормаларига қатъий мувофиқ равишда ҳал қилишга имкон берадиган ўртоқлик вазиятини барча партия ташкилотларида вужудга келтиришга, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқиднинг кенг авж олдирилишига эришмоқда.

Партия ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтиришга, янги кишини тарбиялаб етказишга, барча совет кишиларини илмий, марксча-ленинча идеология билан қуроллантиришга катта аҳамият бермоқда. Энг муҳими шуки, ҳар бир коммунист, ҳар бир совет кишиси ички ва ташқи сиёсат масалаларини яхши пайқаб оладиган, мамлакатимиздаги ва чет эллардаги воқеаларнинг моҳиятини аниқ тушунадиган, сиёсий билимларни умумий ишга фойда келтирадиган қилиб амалий ишда қўлланадиган бўлишлари лозим.

Совет халқининг битмас-туганмас ижодий кучларига бениҳоя ишонган партия халқимизнинг революцион гайратини Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлашга, олға боришимизни жадаллаштиришга, жаҳон миқёсида социализм позицияларини коммунизм тантанаси йўлида мустаҳкамлашга сафарбар қилмоқда.

(«ПРАВДА»нинг 27 сентябрдаги бош мақоласи)

ЁШЛАРНИ ҒОЯВИЙ-СИЁСИЙ ЖИҲАТДАН ТАРБИЯЛАШНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми

ТАРБИЯ ИШИДА РАСМИЯТЧИЛИККА УРИН ЙЎҚ

Илгари хабар берилганидек Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленумда «Ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида» шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **В. А. Архангельский** доклад қилди.

Шу йил 16 сентябрда бўлиб ўтган республика партия активи йиғилиши, деди докладчи, ёшларни ғоявий сиёсий жиҳатдан тарбиялаш каби ҳаётий муҳим масалани муҳокама қилди ва бу ишни яхшилашга қаратилган тадбирлар белгилади. Мажлисда қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши партия XXII съезди ва КПСС Программаси кўрсатиб берган — меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш йўлида катта қадам бўлур эди.

Тошкент шаҳар партия ташкилоти ва жамоатчилик кейинги вақтларда ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ишларини бирмунча кучайтирдилар. Ёш авлодни тарбиялашда турли восита ва формалардан фойдаланилмоқда. Докладчи бу ишда орттирилган тажрибалар ҳақида, партия ва комсомол ташкилотларининг ёшларни Ватанга муҳаббат ва меҳнат традициялари руҳида тарбиялаш, марксча-ленинча назарияни пропаганда қилишни активлаштиришдаги ишлари ҳақида батафсил гапирди. Ёш авлодни тарбиялашни янада яхшилаш юзасидан яқинда бўлиб ўтган шаҳар съезди кенг ва ҳар тарафлама тавсияномалар ишлаб чиқди. Бунда болаларни тарбиялашда оила ва жамоатчиликнинг роли кўрсатилди.

Қилинган ишлар қанчалик кўп бўлмасин, йигит-қизларни ғоявий жиҳатдан тарбиялаш ишида ҳали камчиликлар мавжуд. Баъзи ёшларнинг меҳнатга менсимай қарашганликлари, юлғичлик, ўзининг гражданлик бурчига нотўғри муносабатда бўлаётганликлари, сиёсий жиҳатдан калтабинлик қилаётганликлари кишини ранжитади. Айрим ёшлар социалистик яшаш қоидаларини бузадилар, безорилик қиладилар. Улар кўп вақт ичкилик ичиб юрадилар. Бу эса жамиятимиз ёшларига номуносиб ишдир. Шундай ҳоллар ҳам рўй берадики, баъзи йигит ва қизлар диний урф-одатларга амал қилиб, ҳатто турли диний оқимларга тушиб қолмоқдалар.

Бу хилдаги кўнгилсиз воқеаларни келтириб чиқарадиган сабаблар бор, албатта. Сабабларнинг энг асосийси шуки, дейди докладчи, кўпгина партия, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари ёшларни тарбиялаш ишига расмиятчилик билан муносабатда бўлади. Улар йигит ва қизларнинг турмушларидаги барча объектив ва субъектив факторларга асосланган шароитларни ҳисобга олмай, турли қарорлар чиқариш билан тарбия ишини яхшиламоқчи бўладилар. Ёшларнинг характери шаклланаётган муҳитга таъсир ўтказиш, уларнинг дунёқараши билан қизиқишмайди, бунинг ўрнига ялпи чақириқлар, кўрсатмалар бериш йўли билан иш олиб борилади. Ҳозирги ёшлар капиталистик зулм асоратларидан холи, улар фақат китоблар орқалигина жамиятимиз ўз бошидан ўтказган қийинчиликларни биладилар, холос. Худди шунингдек, Улуғ Ватан уруши азоб-уқубатларини ҳам фақат кексалар ҳикоясига кўра билишади. Урушдан кейинги давр фан ва техникасининг беқиёс ривожланганлиги ёш авлод онгининг ривожланиш даражасига, уларнинг маънавий ва маданий савиясига катта таъсир кўрсатди. Йигит ва қизларнинг талаби бениҳоя ўсди. Шунинг учун ҳам тарбия ишидаги мавжуд форма ва методлар эскириб қолди. Ёшларни ғоявий сиёсий жиҳатдан тарбиялашда ана шуларни ҳисобга олмоқ керак.

ОТАЛАРНИНГ ШОНЛИ ТРАДИЦИЯСИ ЁШЛАРГА

Пойтахтнинг Ленин райони ўзининг революцион традициялари билан машҳур. Район партия комитети ана шу илғор анъаналарни ҳар бир ўқувчи, ёш ишчи, студентнинг онгига сингдиришга ҳаракат қилади. Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **В. В. Окунский** пленум қатнашчиларига Октябрь революцияси номидаги завод ва бошқа корхона, муассаса ҳамда мактабларда «революция шавкати» музейлари ташкил этилганлиги ҳақида гапириб берди. Ишчи синфи ва унинг Коммунистик партияси социализм талабаси учун. Совет ҳокимияти учун олиб борган фидокорона кураши тарихини ўрганаётган ёш авлод оталарнинг ажойиб курашларини шараф билан, ғурур билан эслайдилар, улар берган эстафетани муносиб равишда қабул қилиб олишга ҳаракат қиладилар. Ёшларни шавкатли революцион традициялар руҳида тарбиялаш жуда катта аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам, дейди ўртоқ Окунский, районимиз комсомол ва ёшлари коммунистик меҳнат учун олиб борилаётган социалистик мусобақаларда олдинги сафларда туриб катта-катта меҳнат ютуқларини қўлга киритмоқдалар.

Октябрь район партия комитетининг секретари ўртоқ **Х. Ёқубжонова**, бу фикрни қўллаб-қувватлаб райондаги трактор — йиғув заводи партия, комсомол ташкилотларининг ёшларни революцион традициялар руҳида тарбиялаш ишида эришаётган муваффақиятлари ҳақида гапириб берди.

Лекин деб сўзида давом этади ўртоқ Ёқубжонова, ёшларни тарбиялашда ҳали барча воситалардан тўла фойдаланаётганимиз йўқ. Мен битта мисол келтирмоқчиман. Мактаб болаларининг шаҳар бўйлаб экскурсиясини уюштирганда кўпинча қадимий халқ маданияти ёдгорликлари кўрсатилади. Бироқ революция қаҳрамонлари ёдгорликлари ҳақида сўзлаб бериш унутиб қўйилади. Бу эса тарбия ишида йўл қўйилаётган жиддий нуқсондир.

Тарихий революцион темаларда ги бадиий фильмларни пропаганда қилишнинг турли воситаларидан фойдаланиш тўғрисида ўйлаб кўрмоқ керак. Районимизда биттагина ёш томошабинлар театри бўлиб, унинг репертуарида ёш авлодни оталарнинг ва оғаларнинг революцион ҳамда меҳнат традициялари руҳида тарбиялашга тааллуқли пьесалар жуда кам. Болалар ёзувчилари ва драматургларимиз ўсмирлар олдида жуда катта қарздор бўлиб қолмоқдалар.

ЎҚИШ ВА МЕҲНАТ ЭГИЗАК

Ўртоқ Архангельский докладида ёшлар техника прогресси учун кураша авангард бўлаётганлигини кўрсатувчи рақам ва фактлар келтирилди. Коммунистик меҳнат учун бошланган ватанпарварлик ҳаракатида 70 минг ёш тошкентлик иштирок этмоқда. Мингларча ёшларга коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак унвон берилган. Кўплаб ёш ишчилар рационализатор ва ихтирочилар сафидан муносиб ўрин олган.

Пойтахтимиз ёшлари коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш ишида фидокорона курашмоқдалар. Улар ўзларининг қаҳрамонона меҳнатлари билан жамиятимиз бойлигига бойлик қўшиш, коммунистик жамият қуришни тезлаштириш каби шарафли вазифани бажаришлари керак. Бу эса йигит ва қизларда коммунистик дунёқарашни шакллантириш, уларни буржуа идеологиясининг ҳар қандай кўринишларига қарши кураш руҳида тарбиялаш, билимни ва маданиятини оширишни талаб этади. Бу вазифалар партия ва комсомол ташкилотлари диққат марказида турмоғи, умумпартия, умумдавлат вазифаси ҳисобланмоғи керак. Бу вазифани яхши англаган партия ва комсомол ходимлари ёшларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашда муайян натижаларга эришмоқдалар.

Бизнинг заводимизда ташкил этилган халқ маданияти университети ҳузурида «Ёшлик» факультети ишлаб турибди дейди «Ташсельмаш» заводи мастери ўртоқ **А. Қосимов**. Бу факультетда ёшларнинг техника билимларини ўрганиш ва маданий савиясини оширишга катта эътибор берилади. Факультет ишининг илк натижалари жуда кўнгилли бўлмоқда. Ҳозир заводдаги ёшларнинг кўпчилиги ҳам ўқиб, ҳам ишламоқда. 800 дан ортиқ ёш йигит-қизлар ишчи-ёшлар мактабида, техникумларда, институтларда ўқимоқда. Кўпгина ёшлар эса коммунистик меҳнат мактабида таҳсил кўришмоқда. Ўқиш ёшларнинг профессионал малакаларини оширишга ёрдам беришгина қолмай, уларнинг умумий ва сиёсий онгини кенгайтириш коммунизмнинг актив қурувчилари қилиб тарбиялашда катта роль ўйнаяпти.

Завода ёшларнинг шаҳардаги дондгор кишилар билан учрашувлари, дўстлик кечалари ўтказишга жалб эттириш ҳам муҳим тарбия воситаларидан ҳисобланади. Шунинг билан бирга ўртоқ Қосимов ёшларни тарбиялаш иши ҳозирги имкониятлар даражасида эмаслигини қайд қилади. У ўз нутқида заводга яқин жойда бирорта тузукроқ клуб йўқлиги, шу атрофда бирорта маданият саройи қуриш фойдадан ҳоли эмаслигини айтиб ўтади.

Тошкентдаги педагогика олий ўқув юртлари ҳозирги вақтда ҳам ўқитувчилар ҳам тарбиячилар тайёрлаш ишини бирга қўшиб олиб боришга эътибор бермоқда. Ўқувчиларга билим асосларини ўқув программасига асосан ўргатишдан ташқари уларни коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексида кўзда тутилган ахлоқ нормалари руҳида тарбиялаш ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Низомий номли Давлат педагогика институтида ўқиётган студентлар орасида 27 миллат вакиллари бор. Шунинг учун ҳам бу ерда ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш ишига жиддий эътибор берилади. Институт ректори ўртоқ **Ш. Абдуллаев** студентларнинг рус тилини севиб ва пухта ўрганаётганликлари ҳақида гапирди. Айниқса, маҳаллий миллат болалари ўқийдиган группаларда рус тили ўқитишга жиддий эътибор берилмоқда.

Бўлажак ўқитувчи яхши тарбиячи ҳам бўлиши даркор. Шу туфайли ҳам студентларга тарбиявий ишларнинг формалари ўргатилмоқда. Бу эса студентларнинг мактаб билан алоқасини мустаҳкамлашга, педагогика фанини чуқур ўзлаштиришга муҳим омил ҳисобланади. Ҳозирнинг ўзида бу соҳада бирмунча натижаларга эришилди. Лекин бу муваффақиятлар билан чегараланиб қолиш нотўғри бўлур эди. Ҳали ҳам ўқитувчилар тайёрлаш ишида катта камчиликлар бор. Ўртоқ Абдуллаев кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида ва, айниқса, ота-оналар ўртасида педагогика билимларини пропаганда қилишга катта эътибор бериш керак, бунинг учун барча усул ва воситалардан фойдаланиш зарур эканлиги тўғрисида батафсил гапирди.

Гуманитар фанларни ўқитишни яхшилаш ўқувчиларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда муҳим роль ўйнаши ҳақида 71-мактаб директори ўртоқ **Е. Л. Зельцер** гапирди. У ёзувчилар, артистлар, композиторларнинг мактаб болалари ҳузурига тез-тез келиб туришларини таклиф қилди.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда, шунингдек, Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармаси бошлигининг биринчи ўринбосари **А. В. Дебалюк**, Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари **Т. Орипов**, Тошкент шаҳар ижроия комитети жамоат тартибини сақлаш бошқармаси бошлиғи **А. Тошметов** ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Докладда ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқларнинг нутқларида ҳарбир партия ташкилоти, ҳар бир коммунист ёшларни тарбиялашга жавобгар эканлигини ҳис қилган ҳолда тарбиявий ишларнинг таъсирчан форма ва методларини қидириб топиш, бу соҳада кампаниячилик йўли билан эмас, балки системали суратда иш олиб бориш комсомолнинг роли ва обрўсини оширишлари кераклиги қайд қилинди.

Пленум қатнашчилари ёшларни тарбиялаш барчанинг иши эканлигини айтдилар. Катталар ёшларга эътибор билан ўртоқларча муносабатда бўлишлари лозим. Шунинг билан бирга уларга талабчанликни ҳам бўшаштирмаслик керак. Ёшларнинг қилаётган хатоларини либералларча кечириб юбориш уларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ишига зарар келтиради.

Ҳар бир коммунист комсомол иши учун жавобгардир. У доимо ёшлар ўртасида бўлиши, меҳнатда ҳам,шахсий ҳаётда ҳам ёшларга намуна кўрсатиш лозим. Йигит ва қизлар яшаш ва курашни партия аъзоларидан ўрганмоқлари, улар сиймосида дўст ва маслаҳатгўй кишини кўрмоқлари керак, Комсомол ишига энг яхши ёш коммунистларни жалб этиш лозим.

Ёш авлодни тарбиялашда партия, совет, хўжалик органлари ролини ошириш муҳим аҳамиятга эга.

Пленумда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Р. Расулов** нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

Пленум XVII шаҳар партия конференциясини шу йил 26 ноябрда чақиришга қарор қилди.

КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИДАН РЕПОРТАЖ

ИЗОТОПЛАР МЎЪЖИЗАСИ

МОДЕЛДАН КЎПЛАБ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА ● ЭНГ ИШОНЧЛИ ВА АРЗОН ● НЕФТЧИ, ЦЕМЕНТЧИ, МЕТАЛЛУРГ... ● ПЕЧ ЕНИДА ОЧИЛГАН «ЛОЛА» ● МУЪЖИЗА ДЕБ ШУНИ АЙТАДИЛАР

Беш йил муқаддам Халқ хўжалиги кенгашининг Ленинград кўчасидаги эски биносида уюштирилган қўлбола кўргазма кўп кишиларнинг эсида турган бўлса ажаб эмас. Земснарядларнинг пульпопроводини тасвирловчи бир парча қувур мажмалари залидаги стендга осиб қўйилган эди. Қувурнинг бир ёнида кобальт — 60 деган радийактив изотопли кичкина конвейер, нариги ёнида нурланиш кучини ўлчайдиган счетчик билан фотоэлектронлик кўпайтиргич бор эди.

Томошабинларга шундай изоҳ берилган эди: ювилган лойни суриб берадиган ҳақиқий пульпавода қувуридан оқаётган пайтда, нурнинг бир қисми худди туманга тушиб қолгандек унинг ичида «ботиб» қолади, буни счётчик дарҳол пайқайди. Шкаладаги стрелка тебраниб, қувурдан ўтаётган лой миқдорини кўрсатувчи рақам олдида таққа тўхтайди. Бошқача қилиб айтганда ускунанинг иш унуми ўлчанади.

Юрий Алексеевичнинг изотоплардан фойдаланиш тўғрисидаги гаплари ростини айтсак, бир маромда эди. У нуқул «Цементчиларга керак бўлиб қолди...», «Пармаловчилар илтимос қилишди...», «Металлурглардан ариза тушди...» деган гапларни ишлатар эди. Сўнгра асбобларни цемент печига, пармачанаётган буюмга қўл тегизмай, унинг ҳақида тўла тасаввурга эга бўлдилар.

— Бу принцип ҳаммабоп, — деди инженер Ю. А. Измайлов.— Айниқса, уни кенг жорий қилиш пайти келди.

Мана орадан беш йил ўтгач, биз инженер ва ўша асбоб билан учрашдик. Шу давр ичида асбоб кўпчиликка манзур бўлди. Земснарядлар пульпасининг тигизлигини ўлчовчи асбоб («ИППЗ-1») Бутуниттифоқ «Изотоп» бирлашмасининг каталогига киритилди. Дарвоқе, радиизотопли асбоблар билан шуғулланувчи тошкентлик мутахассисларнинг тўнғич маҳсулоти — мамлакатда энг ишончли ва арзон асбоблардан биридир. Инженер Измайлов эса изотопларни жорий этиш бўлимига бошлиқ қилиб тайинланди.

Юрий Алексеевичнинг изотоплардан фойдаланиш тўғрисидаги гаплари ростини айтсак, бир маромда эди. У нуқул «Цементчиларга керак бўлиб қолди...», «Пармаловчилар илтимос қилишди...», «Металлурглардан ариза тушди...» деган гапларни ишлатар эди. Сўнгра асбобларни цемент печига, пармалаш қудуғига, вагранкага мослаштирганларини айтди. Ниҳоят: «Бундан буёғида ҳамма иш осон кўчди. Радийизотоплар ёрдам берди...» деб хулоса чиқарди.

Хўш, тошкентлик олимлар ва инженерлар унга, қандай «касб» ўргатдилар.

...Бир километр қалинликдаги ерни ўйиб кирган парма газ хазинасига яқинлашади. Мастернинг кўнглида қувонч билан бирга — газли қатлам ўз бағрини ўйиб кираётган қудуқни қандай кутиб олар экан? — деган ташвиш пайдо бўлади. Шундай ҳоллар ҳам бўлганки, юзлаб атмосфера миқдоридаги жуда катта босим ер қаридан отилиб чиқиб, юз тоннали вишкани бир чеккага тўнтариб ташлаган. Лойли эритма орасидан газ отилиб чиқа бошлайдиган пайтда ниҳоятда хушёр бўлиб туриш керак. Қудуқ тепасида хавф-хатар аломати сезилиши биланоқ, эритмани қуюқлаштириш лозим.

Сезилиши биланоқ, дедик... Лекин лаборант ярим соатда бир марта намуна олади, бундан тезроқ ишлашга улгура олмайди, фалокат эса ҳар дамда юз бериши мумкин. Узлуксиз контроль ўрнатиш зарур.

Мана шунда радийактив изотоп эсга тушиб қолди. Газлидаги 198-қудуққа нури узлуксиз лой эритмасига ёйилиб турадиган асбоб ўрнатилди. Эритмада газ пуфакларн пайдо бўлиши биланоқ, счётчик ўзгаришни қайд қилади, ана шунда ярқ этиб чироқ ёнади, қўнғироқ чалинади. Одамлар фалокатнинг олдини олиш чораларини кўришади. Ишончли ва арзон, стандарт асбоб бўлган бояги «ИППЗ-1» фалокатни даф этади.

«Лола» деб ном берилган бошқа бир стандарт асбоб Бекободдаги цемент заводида бир йилдан бери ишлатилмоқда. Бу асбобга айланма печлар футеровкасининг ейилишини кузатиб туриш вазифаси топширилган.

Махсус аравачага ўрнатилган «Лола» азамат печнинг ёнида юриб туради. Нурнинг йўлида нормадан ортиқча ейилган футеровка пайдо бўлиши билан, нур «ёрқинлашиб» кетади. Буни фотоэлектрон кўпайтиргич дарҳол пайқайди, машинист ўз набинасида ўтириб, бундан дарров хабар топади.

Асбоб ўзини қанчалик тез оқлайди? Ўзингиз ўйлаб кўрингчи, агар у печлар кампаниясини (ремонт ўртасидаги даврни) аналлн бир кун узайтирса, у ҳолда мамлакат Бекободдан қўшимча икки эшелон цемент олади.

«Лола» цемент заводида қандай принцип асосида ишлаётган бўлса, руда, оҳак, нерамзит пиширилаётган ҳар қандай айланма печда ҳам ана шу принцип асосида ишлай олади.

Лекин изотопларнинг цемент саноатида ҳали қиладиган иши кўп. Яқинда инженерлардан Х. Н. Тухватуллин билан А. Д. Заржевскийлар Тошкентда ясалган ҳамда тегирмонлардан цемент ташишни енгиллаштирадиган ва соддалаштирадиган асбобларни ишга солдилар. Гап фақат ишлаб чиқаришни ўстириш устида бораётгани йўқ. Радиизотоплар илгари одамлар қилиб келган оғир меҳнатни ҳам ўз зиммасига олди:

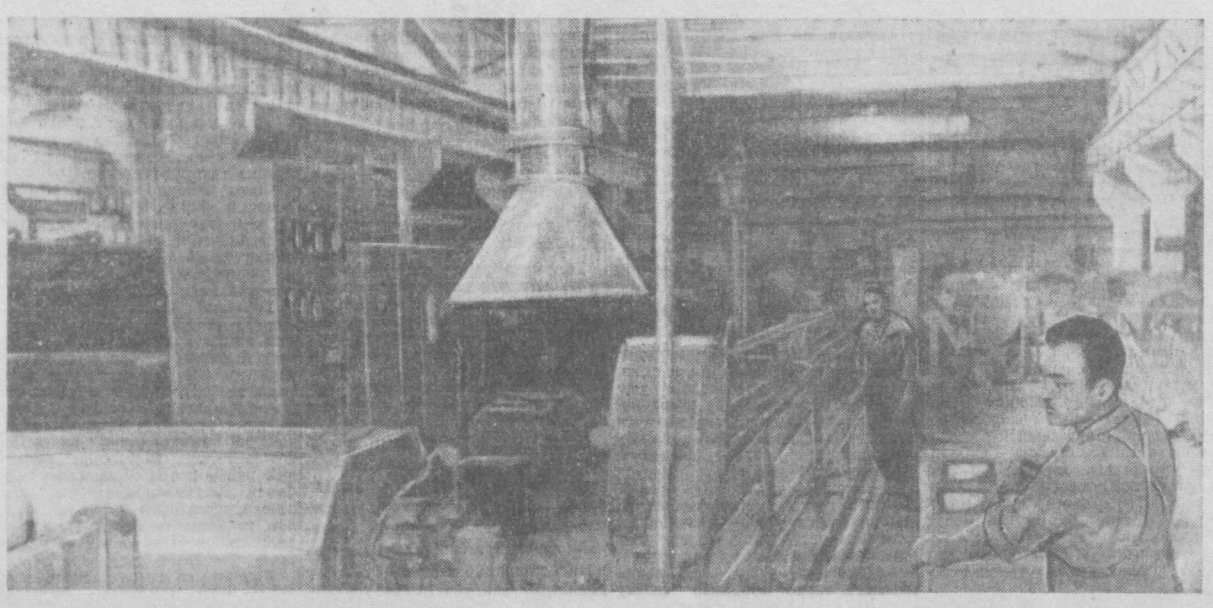
Кўплаб ишлаб чиқарилаётган «ИУР-2» асбоби катта довруқ тапатди. У, шахта печидаги оҳак даражасини контроль қилиб боради. Кейинчалик бу асбоб бошқа хил хомашё ишлатувчи печларга ҳам кўчирилади. Масалан, ана шу асбоб Ўзбекистондаги энг ёш қуюв корхонаси — Оҳангарон «Сантехлит» заводининг вагранкасидан мустаҳкам ўрин олди. Асбоб печдаги хомашё даражасининг камайганини пайқаб, буни операторга маълум қилади, оператор эса бевосита бошқариш пультида туриб, печга чўян ва ёқилғи солувчи механизмга буйруқ беради.

Асбоблар Чирчиқ химикларига эритмаларнинг даражасини ва ишлатилишини ўлчашда ёрдам бермоқда. Гидролиз заводларида фурфуролнинг тигизлигини контроль қилиш ҳам изотоплар зиммасига юклаб қўйилди.

Изотопларга ҳатто, вино заводларида ҳам иш топилди. Улар бўш ва вино қуйилган шишаларни санаб бермоқда...

Изотопларнинг ҳозирги бирдан-бир мўъжизаси — уларнинг ана шу соддалигида, мураккаб ишнинг оддийлаштиришидадир.

Е. ЕФИМОВ.
УзТАГ мухбири.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 48 йиллигини муносиб тортиқлар билан кутиб олишга аҳд қилган Тошкент кабель заводи коллективи иш суръатини кун сайин жадаллаштирмоқда. Кабелчилар халқ хўжалиги турли тармоқларининг заказларини ўз вақтида бажаришга алоҳида эътибор беришмоқда. Айниқса контроль ва кучланишли кабеллар цехи коллективи баракали меҳнат қилаётир. Суратда: прессловчи К. Раҳмонов контроль кабеллари симини тайёрловчи бошқариш пульти олдида.

В. САЛОВ фотоси.

ПАХТАКОР: ФУРСАТ ҒАНИМАТ, ҒАЙРАТ ҚИЛ!

Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводининг бир группа ёш ишчилари Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз пахтакорларига теримда кўмаклашмоқдалар. Уларнинг ҳар бири кунига ўрта ҳисобда хирмонга 60-90 килограммдан пахта тўкишяпти. Суратда (чапдан): Г. Алиников, Ш. Саидов, Ф. Мамбетов ва Э. Бойбўтаев ўртоқлар хирмонга йўл олишяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ДЎРМОН ХУШХАБАРЛАРИ

СЕНТЯБРДА — 5000 ТОННА

Дўрмонда бўлсангиз ҳар куни янги хушхабар эшитасиз: кеча 200 тонна пахта топширдик, бугун 218 тоннага етибди. Олим Мўминов бригадаси планни 100 процентга яқинлаштириб қўйибди. Анвар Эгамназаров бригадаси улар кетидан қувиб бораяпти. Тракторчиларимиз 5-6 тадан тележкани бир-бирига тиркаб пахта ташияптилар. Сентябрда 5000 тонна пахта топширамиз!

Ана шу қувончли рақамлардан колхоз пахтакорлари, механизаторлари қандай ишлаётганлигини билиб олиш қийин эмас. Сентябрь ойида 5000 тонна пахта топшириш мажбуриятини олган «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзолари ҳар куни давлатга 195-200 тоннадан пахта сотмоқдалар. Бунча пахтани ташиб улгуришда тракторига 4-5 тадан тележка тиркаб олган механизаторлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Колхознинг Меҳри Шералиева, Анвар Эгамназаров, Фаттоҳ Ҳакимов ўртоқлар бошлиқ бригадалари планни эрта-индин, олдинма-кейин бажариш учун мусобақалашмоқдалар. Дўрмон қишлоғининг механизаторлари пахта планини октябрнинг биринчи кунларида бажаришга қатъий қарор қилганлар.

ЧОРВАДОРЛАР РАПОРТИ

Колхоз гўшт етказиб бериш йиллик планини йил бошида — 4 январда адо этган эди. Яқинда давлатга 100 минг дона тухум етказиб берилди, план ошириб адо этилди. Жун тайёрлаш топшириғи ҳам муваффақиятли бажарилди. Навбатда давлатга сут топшириш планини бажариш масаласи турибди. 20 сентябргача 918 тонна сут сотилди. Яна 300 тоннага яқин сут етказиб берилиши керак. Бу ҳам яқин кунларда адо этилади.

Чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш учун биринчи навбатда мустаҳкам ем-хашак базаси бўлиши зарур. Буни тўла ҳис қилган чорвадорлар пландаги 4690 тонна ўрнига 5009 тонна пичан, 9000 тонна ўрнига 9566 тонна силос тайёрладилар. Бу молларнинг қишдан тўқ ва семиз чиқишини таъминлайди.

САБЗАВОТ, МЕВА СЕРОБ БЎЛДИ

Дўрмон боғларида олма, анор, шафтоли, узум ва бошқа хил мевалар бу йил жуда сероб бўлди. Шу сабабли мева ва узум сотиш планлари муваффақиятли адо этилмоқда.

Сабзавотчилар қилган меҳнатининг натижаси ҳам чакки бўлмади. 2500 тонна ўрнига 2700 тонна сабзавот етказиб берилиб, план ошириб бажарилди. Улар сабзавот сотишни давом эттирмоқдалар, картошкадан мўл ҳосил олишни мўлжаллаяптилар.

МАДАДКОРЛАР

Қўлига рапортни ушлаб олган Туроб акани кўчадан ўтганлар табриклайбошлашди. Мулюлишдан раис ҳам кўриниб қолди. Раис устахона дарвозасига яқинлашганда Туроб ака унга рапортни узатди. Колхоз раиси Абдусаттор Абдужабборов рапортни шошилмасдан синчиклаб кўриб чиқди-да кулимсираб туриб:

— Бригадангиз коллективини чин қалбдан табриклайман, — деди ва бригадирнинг қўлини маҳкам сиқди.

Коммунист Туроб Бўрибоев бошлиқ бригада Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозидагина эмас, районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини 18 сентябрда бажарди. 81 гектар ернинг ҳар гектаридан 19,3 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда сувчилардан Отабой Йўлдошев, Анорбой Очиловлар, механизаторлардан Абдулла Ўсаров, Фарҳод Ҳайдаровлар катта ҳисса қўшдилар.

Механизаторларнинг ҳар иккови «зангори кема»да қисқа вақт ичида 30 тоннадан пахта теришди. Қаршигул Умбетова, Шаҳодат Асрева каби теримчилар шу кунларда 180-200 килограммдан пахта тераётирлар.

Районнинг қайси колхозига, совхозига борманг, азамат пахтакорларнинг кеча-ю, кундуз жавлон уриб меҳнат қилаётганликларини кўрасиз, қаторқатор звеноларнинг, уларнинг кетидан бригадалар пахта топшириш планларини бажараётганликларини эшитасиз.

Колхоз ва совхозларнинг кўпчилиги кунига 4-5 процентдан пахта топшириб, тобора маррага яқинлашмоқдалар. Район механизаторлари бу йил терим олдидан она-Ватанга 68200 тонна пахта етказиб бериш, бу ҳосилнинг 36000 тоннасини, яъни ярмидан кўпини машиналар билан териб олиш мажбуриятини олганлар ва ўз тадбирларини матбуотда эълон килган эдилар. Бу тадбирлар асосан амалга оша бошлади. Колхозлар ва совхозлар чавандозлардек бири-биридан ўтишга ҳаракат қилишдилар. Пойга олдида «Гулистон» колхози кетяпти. Колхоз ҳар куни йиллик планнинг 5 процентидан ошириб пахта топширмоқда.

«Гулистон» колхозини «Партия XIX съезди», Ленин номли, Калинин номли колхозлар қувиб бормоқда, «Партия XIX съезди» колхозидан Алибой Йўлдошев, Эрмат Бекбўтаев бошлиқ звеноларнинг планидан ортиқча пахта топширмоқдалар.

Районнинг кундан-кунга илдам қадамлар билан суръатни ошириб боришига колхоз механизаторлари катта ҳисса қўшмоқдалар. Пахтазорларда ҳар куни 700 га яқин «зангори кема» ишлаб турибди. Машиналар ёрдами билан кунига 1400-1500 тоннадан пахта терияпти.

«Ленинизм» колхозидан Эркин Сатторов, Абдуҳаким Ҳафизов, Мавлон Усмонов, Тимирязев номли колхоздан район Советининг депутати Мирзамурот Дўстов, Мурод Қурбонов, Қаюм Пардаев, Жониқул Туронов каби юзлаб механик-ҳайдовчилар жавлон уриб ишлаб, кунига 4-5 тоннадан пахта термоқдалар.

Далаларда ғўза туплари оппоқ пахта билан безанганини кўрган Тошкент шаҳридаги Киров районининг меҳнаткашлари ўз отаҳидаги Бўка районига ҳар йилдагидан анча эрта ёрдамга келишди. Шаҳарликлар биринчи куннинг ўзидаёқ 240 тоннага яқин пахта териб бердилар.

Район колхозларида Тошкент давлат университетининг студентлари ўзларининг салмоқли ёрдамини кўрсатмоқдалар. Улар райондаги 8 та колхоз далаларида меҳнат қилиб, фақат 19 сентябрнинг ўзида 175 тоннадан ортиқ пахта териб топширдилар. Факультетлар ўртасида ҳуқушунослар олдинда боришяпти. Бу факультетнинг 107 студенти бир кунда 18.397 килограмм пахта терган, демак ҳар бир студентга 90 килограммданга тўғри келган. География факультети студентларининг кунлик терган пахтаси ҳам киши бошига 87 килограммга яқинлашиб қолди.

Юридик факультетининг 5-курс студентлари ажойиб ташаббус бошлаб бердилар. Улар 10 кишидан бўлиб звеноларга бўлиниб, ҳар звено кунида бир тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олди. Айрим звеноларнинг олган мажбуриятларини ошириб бажараётирлар. Звено аъзоларидан Ваҳобжон Жўраев ва Зайнаб Орипхўжаевалар кунига 150-170 килограммдан. Гулсора Янгиева, Тамара Даутова, Лена Говорова, Раҳимбердиева ўртоқлар 120 килограммдан пахта теришиб, университет студентларига намуна бўлмоқдалар.

Университетнинг шарқ факультетидан Низомхожиев, Усмонов ўртоқлар 100 килограммдан ошириб, Шамситдинова, Шерқулов, Абдукаримов, Миртожиев, Мирзаев, Камолов каби студентлар 90 килограммдан ошириб пахта теришяпти.

Район меҳнаткашлари ҳамма имкониятларни ишга солиб йиллик планни октябрнинг бошларидаёқ бажаришга ва кейин социалистик мажбуриятларининг устидан чиқишга айтдил бел боғладилар. Шу мақсадда терим агрегатларини 1000 тага етказиш, графикда белгиланган одам кучларини тўла сафарбар этиб, пахта териш, қуритиш ва топшириш ишларини ҳар қачонгидан ҳам жадаллаштириш тадбирларини амалга оширмоқдалар.

М. РАҲИМОВ.

ПЕШҚАДАМ БЎЛИМ

Тўрт йилдирки, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхозининг 1-бўлими илғорликни қўлдан бермай келяпти. Бўлим ишчилари ҳар йили ҳам ишни уюшқоқлик билан ташкил этиб маррага илғорлар қатори етишади. Деҳқонларнинг бу йилги режаси ҳам чакки эмас. Улар салкам минг гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 22 ўрнига 27 центнердан хирмон кўтариш учун катъий бел боғлашган.

Ишчилар астойдил меҳнат қилишяпти. Кунига йиллик планнинг 4-5 процентидан миқдорида «оқ олтин» топширилаяпти. Бўлимдаги 295 теримчи, 27 механик-ҳайдовчи ўзларига топширилган вазифани сидқидиллик билан бажармоқдалар.

Биз теримда кундалик топшириқни ошириб бажараётган 1, 3, 5-бригадаларнинг далаларида бўлдик. Уларда жуда кўп кишилар ғайрат килишмоқда. М. Назаров, М. Нуриддинов, О. Одилбоев каби пешқадам механизаторларнинг ўрнак кўрсатиб ишлаб, ҳар бирлари хозирнинг ўзидаёқ 50 тоннадан пахта териб кўйишди. Б. Пардабоева, О. Тўхтаева, Б. Ибошева каби чевар теримчиларнинг ишидан ҳам кўпчилик ҳурсанд. Улар кунига 200 килограммдан пахта териб хирмонга тўкмоқдалар

Н. ТУФОНОВ.

ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИ

Октябрь ойи яқинлашмоқда. 10 октябрдан кечикмай ғалаба рапорти берамиз деб айтишмоқда Ленин номли колхозининг пешқадам дехқонлари.

Пахтакорлар ваъдага вафо қилиб иш унумини янада оширмоқдалар. Кунига йиллик планнинг 5 процентига етказиб «оқ олтин» топширилаяпти. Мусобақани пухта ташкил этган колхозчилар райондаги хўжаликлар орасида пешқадамдирлар. Колхозда «зангори кема»лар тўхтовсиз ишлаб, суръатга-суръат қўшмоқда. Бу ердаги 60 та «зангори кема»нинг ҳаммаси ҳам унумли ишлаяпти.

Терим суръатини тезлаштиришда комплекс механизациялашган звеноларнинг бошлиқлари муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, моҳир механизатор Абдубаир Усмонов, Орифжон Эрматов, Икромали Сидиқалиев, Қурбон Эргашев каби «зангори кема» напитанлари кунига 6—7 тоннадан «оқ олтин» теришяпти.

М. МИРСОАТОВ,
Бекобод.

ИЛҒОРЛАРГА ОФАРИН!

ХАТЛАРГА ОБЗОР

Кейинги кунларда редакциямизга келаётган хат-хабарлар сони яна ҳам кўпаймоқда. Уларни турли хил касб эгалари ёзиб юборган.

Мактубларда таъкидланишича, қишлоқлар аҳолисининг асосий қисми йиғим-теримда. Кексалар ҳам, ўқувчи ёшлар ҳам ҳосилнинг бир граммини нес-нобуд қилмасдан тезроқ йиғиштириб олишдек олижаноб ишда мириштикор деҳқонларимизга яқиндан ёрдам беришяпти. «Оқ олтин» хирмонини тог-тог кўтараётган азаматлар ҳақида қанча кўп ёзилса, шунча озлик қилади. Келинг, қизил, кўк рангли конвертлардаги хатларнинг бир қисми билан сизларни таништирайлик.

— Республика партия ва ҳукуматининг Ўзбекистон меҳнаткашларига қарата чиқарган мурожаати, — деб ёзади ўртоқ П. Эргашев, — Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхози деҳқонларининг ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Ҳозирги кеча-кундузда ишга яроқли барча кишилар далага чиқиб, теримда фаол қатнашмоқдалар. Шу сабабли ҳам кўпгина бригада ва звеноларда кунига йиллик планнинг 6—7 процентидан миқдорида «оқ олтин» терилиб давлатга топширидмоқда. Механизаторларнинг иши ҳам мақташга сазовордир. Улар кунига 5-6 тоннадан «оқ олтин» теришмоқда.

И. Ҳатамов шу райондаги «Ленинизм» колхозининг ўртоқ Т. Ғазотов бошлиқ участкасидаги 200 килограммчи теримчилар ҳақида ҳикоя қилади. Бу ерда жуда кўп теримчилар кунига 200 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар. Қайнар Саидов, Эркин Ортиқбоев, М. Шаменов, Д. Ҳусанов, Ғ. Тожибоев ўртоқларнинг хатларида шу райондаги Войтинцев номли, «Москва», Куйбишев номли, 2-«Оққўрғон» совхозидаги жуда кўп бригада ва звеноларга тезроқ маррага етиб олиш учун тез ҳаракат қилаётганликлари конкрет фактларда қайд қилинган.

— Бу йил, — деб ёзади қишлоқ мухбири ўртоқ Абдураим Нодиров, — Алимкент пахта тайёрлаш пункти атрофдаги колхозлардан 10300 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олади. Ҳозир бу ерда пахтани қабул қилиш намунали давом этмоқда. Шу кунгача хосилнинг ярми қабул қилиб олинди.

Калинин районидаги агитатор ўртоқ Қ. Собиров ўз хабарида Свердлов номли ва «Партия XIX съезди» колхози пешқадамларининг теримда намуна бўлаётганликларини кўрсатган. Шу кунга қадар 4000 килограмм пахта терган Зуҳра Зайниддинова дугоналаридан олдинда кетаётир, деб ёзади у. Ўртоқ Исроил Исмоилов Оржоникидзе районидаги Киров номли колхозининг Бозор Ўрмонова, Тожир Арслонова, Маҳбуба Эрматова каби чевар теримчиларининг баракали меҳнат қилаётганликлари ҳақида. Ғаган. Янги йўллик мухбир А. Жалолов Калинин номли колхозининг Ленин орденли ўртоқ Шарофбой Бадалов бошлиқ участкаси аъзоларининг ҳар гектар ердан кўпроқ хирмон кўтариш соҳасида қилаётган ишларини айтиб бундай дейди:

— Участка аъзолари ҳосилнинг ҳаммасини тўла йиғиштириб олмоқ, камида давлатга гектаридан 33 центнердан ҳосил топширамиз дейишмоқда. Ахдига вафо қилаётган деҳқонлар кунига 6 ўрнига 15—16 тоннадан пахта теришяпти.

Коммунист Йўлдош Ўринбоев, студент Асолат Қурбонова, колхозчилар Г. Юсупов, Турсунали Нурқўзиев ўртоқлар шу райондаги Киров номли, «Москва», Карл Маркс номли, Охунбобоев номли колхозлардаги чевар теримчилар ва моҳир механик-ҳайдовчиларнинг иши ҳақида зўр ҳурсандчилик билан ёзиб юборишган.

Бекободлик мухбирларимиздан А. Мирзақулов, Б. Сафаров, Қодир Сиддиқов, Худойберди Ортиқбоев, Ўтаган Қорабоев, Комилжон Бегмонов ўртоқлар райондаги колхозларда машина теришга ихлос қўйилганлиги сабабли кундан-кунга суръатга-суръат қўшилаётганлигини қизиқарли фактларда ҳикоя қилганлар.

Шунингдек қишлоқ мухбирларидан Э. Асилов, Неъмат Масидиқов, Ш. Холмўхамедов, Баҳт Жониқулов ўртоқлар ўз хабарларида ўрта Чирчиқдаги колхоз ва совхозларда теримчиларга ғамхўрлик кучайганлиги, уларнинг моддий-манфаатдорлигини ошириш соҳасида қилинаётган ишларга тўхталганлар. Эркин Жалолов, Миноваржон Азимов, Э. Исҳоқов, Иногом Ҳолтурсунов ва бошқа кўпгина қишлоқ мухбирларининг хат-хабарларини ҳам олдик. Улар ҳам ишни пухта ташкил қилиб отни қамчилаётган хўжаликлар ва уларнинг пешқадам кишилари ҳақида сўз юритганлар.

Областимизнинг далаларида «оқ олтин» қийғос очилган. Ҳамма ерда ҳам кундалик нормани ошириб бажариш учун барча имконият бор. Гап ана шу шарт ва шароитлардан моҳирлик билан фойдаланишда қолган. Ишни бир кун ҳам бўшаштирмайлик, вақт ғанимат, илғор колхоз, совхоз, участка, бригада ва звеноларнинг бой тажрибаларидан моҳирлик билан фойдаланиб, янада ғайрат қилайлик. Маррага тезроқ етиб, ғалаба рапорти берайлик!

ШУҲРАТ

ОЛТИН ЗАНГЛАМАС

Ёзувчи ШУҲРАТ совет зиёлиларининг ҳаёти, коммунистик эътиқоди, софлик ва ҳалоллик учун кураши ҳақида «Олтин зангламас» деган роман ёзди.

Биз қуйида роман қаҳрамони Содиқнинг Улуғ Ватан уруши фронтида босмачи Диловархўжа билан учрашган бобини босамиз.

Диловархўжа Содиқнинг жонига қасд қилганидан кейин яна безовталаниб қолди — ахир буни кечиктирмай бажариш керак-да.

Аввалига жуда енгил бўлиб кўринган бу иш бажаришга келганда мураккаблаша борди. Атроф тўла одам: арининг уясидай ертўлага бири кириб, бири чиқиб туради. У, шундай йўлнни қилиши керакки, наинки товуши, ҳатто ҳиди чиқмасин. Бу енгил эмас албатта. Содиқ бўлса уни зимдан кузатиб, кўнгли ғаш бўлди. Топшириқ билан келгани учун мақсадга кўчди:

— Ўқ-дори олиб келарканмиз.

— Қачон? Ҳозирми?

— Албатта эртагамас! Ҳозир.

— Қаердан?

— Сойнинг нариги бетидаги чакалакзордан.

— Иккаламизми? Ё яна одам борми?

— Иккаламиз борсак бўлармиш.

Диловархўжанинг юрагида бир нарса чақмоқ чаққандек ялт этиб кетди. Унинг кўз олдига қонли режаси ва Содиқнинг оппоқ мурдаси келди. «Эй, худо, мушкулимни ўзинг осон қиляпсан шекилли!» деган қувончли фикр уни энтиктириб қўйди.

Ҳозир борадиган жойлари анчагина йўл. Сойни ёқалаб борнб, пастга тушилади, кейин чакалакзор бошланади, ўқ-дорихона эса ана шу чакалакзорнинг аллақаерида.

Диловархўжа Содиқ билан олдинма-кейин боратуриб, пастдаги сойга қараб қўйди: сойнинг суви яхши, лекин чуқурлиги қалай экан, одамни кўмадими? Кейин сойнинг у бетига назар ташлади: дарахтлар орасида ниқоблаб қўйилган тўп-замбараклар атрофида битта-иккита аскар юрибди. Улар ҳам анча нарида. Ён-верида эса ҳеч ким йўқ. «Айни жойи экану, қаршидан бирорта одам чиқиб қолиши мумкин» — деди ичида Диловархўжа ва икки қадам олдинда бораётган Содиқнинг сочи ўсиб кетган бўйнига, кўйлаги ёқасидан сал чиқиб турган оппоқ ички ёқасига, шалпангроқ кўринган кулоғига, ҳаммадан ҳам найза санчишни мўлжаллаган чап курагининг остига қараб қўйди. Лекин юраги дов бермади. Сал нарироқ боробераликчи! Ҳали вақт бор-ку.

Шу вақт олдинда уч жангчи кўринди. Уларни кўриши билан Диловархўжа ўзининг шошма-шошарлик қилиб қўймаганидан қувонди, ўз ақлига қойил қолди. «Шарманда бўлишимга бир баҳя қолган экан-а!» деб шукур қилди. Қаршидан келаётган жангчилар иккитадан қутини камарлари билан ҳуржин қилиб, елкаларига осиб олган эдилар. Айниқса, жуссаси кичкинаси қора терга тушиб кетган эди, буларни кўриши билан:

— Шарбатга кетяпсизларми? — деб сўради, жавоб ҳам кутмай уқтирди: — Тентаклик килиб сизлар ҳам иккитадан олиб юрманглар. Жуда оғир экан. Олдинига билинмаган эди, энди елкани узиб юборай деяпти.

У юкини ерга авайлаб қўйиб, гимнастеркасининг енгига терини артди. Бошқа бири ҳам тўхтади, учинчиси эса «тўхтаганинг билан биров тақимингни мойлаб қўядими, юриб қолсанг-чи!» дегандек индамай ўтиб кетди, нарироқ бориб, орқасига қарамай бақирди:

— Осмонга «юнкерс» амакинг чиқиб, нонуштангни бергунча турасанларми? Қани, юринглар!

Жуссаси кичкина жангчи пўнғиллади:

— Ҳамманинг сенга ўхшаб уруғидан фил чиқканми! — кейин Содиқдан кўтартириб юборишни илтимос қилди. Юк унча оғир эмас эди. У узоқлашгач, Содиқ:

— Этагини ҳилпиллатиб, шойи кўйлак кийиб юрганлардан шекилли, — деди.

Диловархўжа мудхиш хаёли билан банд эди.

Улар сал юргандан кейин бир томони тик қия, бир томони сувга бориб тақаладиган тор сўқмоқ йўл бошланди. Бу сўқмоқнинг полк мудофаага ўтгандан кейин пайдо бўлгани ҳали яхши топталмаганлигидан кўриниб турарди. Диловархўжага айни шундай жой керак эди. Ахир, қўндоқ билан орқасидан бошига ўхшатиб солса, вассалом! У гангиб сувга тушгунича бир неча тошга урилиши турган гап. Бу тошлар ҳам анча ерини чақа қилади, кўкартиради, қонатади — бироз унинг кўндоқ билан урилганини билиб ўтирибдими! Кейин, то ҳуши ўзига келгунича оғзи-бурнига сув тўлади. Маълумки, бўккан киши дарров сувнинг юзига чиқаолмайди. Унгача Диловархўжа немис ташлаган варақани чангаллаб, фронт линиясидан ўтиб олади. Мабода ўтиб кета олмаса, айюханнос солиб бошига одам тўплайди. Содиқни қутқармоқчи бўлиб ўзини сувга ташлаши ҳам мумкин. Бу йўл ҳам ёмон эмас. Фронт мамлакат ичкариси эмаски, ота гўри қозихона қилиб текширибгина қолмайди. Ана унда у пайт топиб, немислар томонга бемалол ўтиб кетади.

Содиқ бу ёвуз ниятдан бутунлай бехабар, кечаги отишмада жароҳат топган дарахтларга, снаряд. миналардан ўпирилиб кетган сой бўйига, кўм-кўк майсалар ўртасида сўғалдек хунук кўринib турган бомба чуқурликларига назар ташлаб, хаёл суриб борарди. Ажабо, урушга тили йўқ дов-дарахтлар, бегуноҳ еру паст-баландликлар, дарё, тоғ, ўигурлар ҳам катнашади, бир умр инсон оёқ қўймаган қияликлар, эсдан чиқиб кетган сўқмоқ йўллар ҳам инсондек жароҳат топади, сафдан чиқади, бир умр ногирон бўлиб қолади. Демак, урушнинг машаққатини фақат кишилар эмас, бутун мавжудод тортади, унинг оғирлигини бутун олам елкасида кўтаради, ҳис этади.

Содиқ шундай ўйлар билан парвойи-палак экан, Диловархўжанинг ичини ит тирнаб, ёвуз ниятини амалга ошириш учун елкасидан милтиғини қўлига олди. Буни Содиқ пайқади-ю яна ўшандай бепарволик билан тегишди:

— Ҳа, милтиқни қўлга олиб қолдингиз, чумчук отасизми?

Диловархўжа ички бир мудҳиш ҳаяжон билан кўзига қон тўлиб турган бўлса ҳам, баҳона топа олди:

— Йўлнинг торлигини кўрмайсизми? Киши тойиб кетса...

— Қўлда кўтарган яхшими? Ундан кўра, менга берақолинг, унда жуда ҳам бемалол бўлади. — Содиқ орқасига ўгирилиб қўлини узатди.

— Йўг-е! Бир кишига икки милтиқ оғирлик қилади.

— Бўлмаса, олдинга ўтинг, шошмасдан йўл бошлайсиз. Тағин тойиб кетсангиз, балойингизга қолмайин, ҳали қиладиган ишларимиз кўп-а!

Диловархўжа «эҳ, билиб қолди!» деди ичида ва бутун аъзойи-бадани титраб, ранги қув ўчди. Содиқ қилаб турибди, унг олдинга ўтказар экан, кўнглига: «нега бунчалик безовта? Ранги ҳам девор бўлиб кетди!» деган фикр келди. Лекин шунда ҳам ёмонликка йўймади:

— Очиғини айтинг, бирор ерингиз оғрияптими?

— Нега! Йўқ!

— Алланечукси-ку! Тобингиз қочиб турган бўлса орқангизга қайта беринг. Бирорта одам топиб, ўзим олиб келаман. Бизга ҳам ҳалиги милтиқни сингари танкка қарши ёнилғи берсалар керак-да!

Диловархўжа орқасига қайтишга рози бўлмаганидек, бунчалик ўзгариб кетганига тузукина сабаб ҳам кўрсатолмади. Содиқ эса, «эркак киши эмасми, дардини айтгани номус қиляпти» деб бир оз индамай борди. Лекин ўз взводидан икки жангчини учратиши билан уни зўрлаб орқасига қайтариб юборди:

— Ўралиб ётинг, — деб тайинлади, — киши ўзига бепарво бўлмаслиги керак.

У, бу билан ҳам қаноатланмай, ёнилғиларни келтириб командирига доклад қилганидан кейин, доктор бошлаб Диловархўжанинг ертўласига кирди. Касали нозикроқ бўлса у менинг олдимда уялмасин деб, ўзи ташқарига чиқиб турди. Доктор бирор касал тополмай, елкасини қисганича чиқиб кетди:

— Кўрққанми... — деди у холос.

Содиқ ҳам ажабланиб елкасини қисди.

Диловархўжа ўзини бутунлай фош бўлган ҳисоблаб, ўтиргани жой тополмай қолди.

«Ҳа. Содиқ чиндан ҳам устаси фаранг экан,— деб ўйлади у.— Кеча Богуннинг тўрвачаси туфайли гапни шунақа айлантириб бордики, дод деб юборишимга сал қолди. Шунда ҳам дилидагини айта қолмасдан чиқариб юборди. Бугун эрталаб гўё ҳеч нарса бўлмагандек мулойим кириб келди. Менинг нима туфайли ёниб ўтирганимни пайқабдию яна олдимга ҳашак ташлаб, қўнглимни олди, «Ўқ-дори олиб келамна» деб йўл бошлади. Бу қураш тушаётган полвоннинг рақиби белидаги белгобини бўшатиб туриб, бирдан қўлига ўраб, ёнбошига олиши эди. Мен содда буни тушунмай уни йиқитаман деб, қасд қилиб юрибман. Айни долғулига келганда пайқаб қолди, шунда ҳам очиғини айтмай, гўё меҳрибонлик қилиб соғлигимни сўради, қўярда-қўймай ярим йўлдан қайтариб юборди. Ваҳоланки, ўша пайтда ҳамма нарса ранги-рафторимдан кўриниб, қўлларим титраб турувди. Шарт ёқамдан олиб, «хўш, ниятинг нима?» деганда қўлимдан нима иш келарди. Ҳеч нарса! Ё милтиқни кўтаришга улгурардим ёки йўқ. Шунда ҳам у юрагини кенг тутиб, яна арқонни узун ташлади. Кичик бир ҳазил билан кифояланиб қўяқолди. Лекин мени олдига ўтказиб олди, у билиб туриб шундай қилди. Тавба, кишининг шунчалик ҳам асаби маҳкам. юраги дарё бўладими! Бошқа одам бўлганида кечаёқ ойимни ўттиз кун қилиб, ҳисобимни тўғрилаб қўяқоларди. Бугунчи? Бугунгиси-ку, жуда ўтиб кетди. Бунақаси эркакда ҳам бўлмайди Лаънатининг жони мунча сабил бўлмаса! Ўлмасликка хат олганми дейман. Пинагини бузмайди-я! Товба! Унинг ўша иноқилоб йилларидаёқ «қизил командир» лақабини олиб бутун бева-бечорани эргаштирганича бор экан. Ахир, мендай одам тан бериб ўтирганидан кейин, у ёгини айтмаса ҳам бўлади. Булар ҳаммаси-ку, майли, нега энди билиб туриб доктор бошлаб келди? Унинг жонига қасд қилиб турган одамнинг соғлиги нега керак бўлиб қолди? Йўлдаги хатти-ҳаракатимни хаш-пўшлаб, ўз оғзимдан иқрор бўлгунимча қўйиб бермоқчими? Ҳаммасини билиб турган одамга, оғзимдан иқрор бўлдим нима-ю, ёқамдан бўғиб иқрор қилдирди нима? Бу мушукнинг чалажон сичқонни у ёқдан-бу ёққа отиб ўйнашига ўхшайди.

Диловархўжа устига ёпиб ётган шинелини бир четга отди, ирғиб ўрнидан турди. Содиқ иккита одамни бошлаб кириб. «қўлингни кўтар, қотил» деяётгандек. эшикдан кўзини узмай йиғиштирилди. Эҳтиёт юзасидан милтигининг ўқдонига ўқ жойлади, ёнидаги немис варақасини «ўғри чўнтаги» дан юзарокка олиб қўйди. Сафар тўрвасини олмоқчи бўлди-ю, кейин қайтди. Биров «ҳа, йўл бўлсин?» деб сўраб қоладигандек туйилди. Унинг ичида бўлган колбаса, консервани чўнтагига тиқди, нонни ҳам пайтава учун бериб, лекин ишлатишга кўзи қиймай юрган оппоқ газмолга ўради, қўйнига тиқди. Оғир сафарга отланаётган кишидек ичида дуо ҳам ўқиди «Ишимни ўзинг ўнгидан келтир» деб юзига фотиҳа тортди. Ертўладан чиқди.

Унинг режасича, ҳамма ўзи билан овора, бугун отишма бўлмаганидан хурсанд, ертўладда дам оляпти. Албатта, душман томонни кузатиб ўтирган навбатчилар бор. Диловархўжа уларни узоқроқдан четлаб ўтишга қарор қилди. Бунинг учун бирдан-бир йўл: тўғри немис томонга эмакламасдан, сойга ўтиш.

У ўзини босиб, постга чиқиб кетаётган аскардек милтиғини осиб, анча ергача борди. Бир-икки ўнараган одамга турли баҳона кўрсатди. У ҳаммадан ҳам Содиқдан қўрқарди. Фақат Содиққина унинг мақсадини билиши мумкин. Лекин йўлда Содиқ ҳам, бошқа жангчилар ҳам кўринмас эди. У мўлжал қилган еригача юрак ўйноқлик билан келиб, «худога шукур, энг оғир еридан ўтиб олдим» деганича чуқурликка ўзини ташлади. кўкраги тўлиб нафас олди. То нафасини росглаб олгунича қимирламади. Бир кўнгли, шом қоронғуси тушишини шу ерда кутгиси келди, бироқ бунга юраги дов бермади, биров кетидан қувиб келаётганга ўхшади. Белини қаттиқ боғлаб чуқурликдан чиқди-ю, «бисмилло» деганича эмаклаб, кетди. Чиндан ҳам ўсиқ ўтлар, ўнқир-чўнқирлар, баъзан чакалакзорга ўхшаган ерлар уни бегона кўздан яшираётгандек эди. Аслида Содиқ «ундан хабар олиб тур» деб тайинлаб кетган жангчи, Диловархўжа ертўладан чиқиши билан унга хабар берган, бу қизиқ ҳаракатдан ажабланган Содиқ унинг изига тушган эди.

Содиқ Диловархўжа чуқурликка тушиб анча жим бўлиб кетганида тепасига боргиси келдию, тағин «тўхтаб тур, қани, буёғи нима бўларкин!» деб, кизиққанича узоқдан кузатиб турди. Диловархўжа чуқурдан тик туриб чиқиш ўрнига ўғри кишидек у ёқ-бу ёққа аланглаб қаради, кейин бошини паст қилиб, елиб кетди. Сал нарироқ бориб, ерга ётиб олди. ётганича эмаклади. Бу ҳаммаси аввалига Содиққа ғалати туйилди, кейин бундоқ ўйлаб қараса, унинг нияти бузук, оёқ олиши хунук. «Ҳа, ит, — деди Содиқ ичида нафрат билан.— Олтин тувак хумори тутиб қолибди-да! Тўхтаб тур сенга!»

Содиқ то узил-кесил ишонч ҳосил қилгунича уни кўйиб берди. Кейин «тўхта!» деганича тик туриб унга ташланди. Диловархўжа Содиқнинг товушини эшитиши билан ўрнидан туриб, немислар томонга чопа кетди. Содиқ яна товуш берди. Қараса, у ҳадемай немис томон ўтиб қоладиган, мўлжаллаб туриб ўқ узди. Диловархўжа ўқ теккандан кейин йиқилдими ёки ундан олдин ўзини ерга ташладими, Содиқ билмай қолди. Йўл-йўлакай милтигининг ўқдонига ўқ жойлаб кочок нинг кетидан чопди. У етиб борганда Диловархўжа мукка тушиб ётар, милтиғи қўлидан учиб кетган эди. Содиқ унинг ўқ еганига гумон қилиб, газаб билан:

— Тур, хоин! — деди милтиғини ўқталиб.

Диловархўжа туриш ўрнига ётган жойида ингради. Шундан Содиқ унинг оғир яраланганини билди. Тепасига келиб, оёғи билан ағдарди. Кўкраги, қорни қон-қора қонга белангган эди. Тили сўзга келмади. Чангалидан ўша мудҳиш варақа чиқиб турарди.

Содиқнинг жиндай бўлсин унга раҳми келмади, аксинча, нафратдан дир-дир титради. Диловархўжанинг жони узилишини кутиб ўтирмай, шапкасидаги совет аскарининг шохли белгиси бўлган «қизил юлдуз»ини юлиб олди. Унинг милтиғини ҳам елкасига осиб, беш қадамча юришн билан Богуннинг тоучки тўрвачаси эсига тушди. «Сотқинингнг чўнтагида қолиши увол» дегандек қайтиб бориб, уни ҳам олди.

Бу вақтда Диловархўжа тўнғиз қўпган эди. Унинг мўйлабга ўхшаган бароқ қошлари бўз кўйлакка тушган қора тукли шерст ямоқдай бад-башара кўринарди.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
3-БЕТ. 28 СЕНТЯБРЬ 1965 ЙИЛ.

Дунё хабарлари

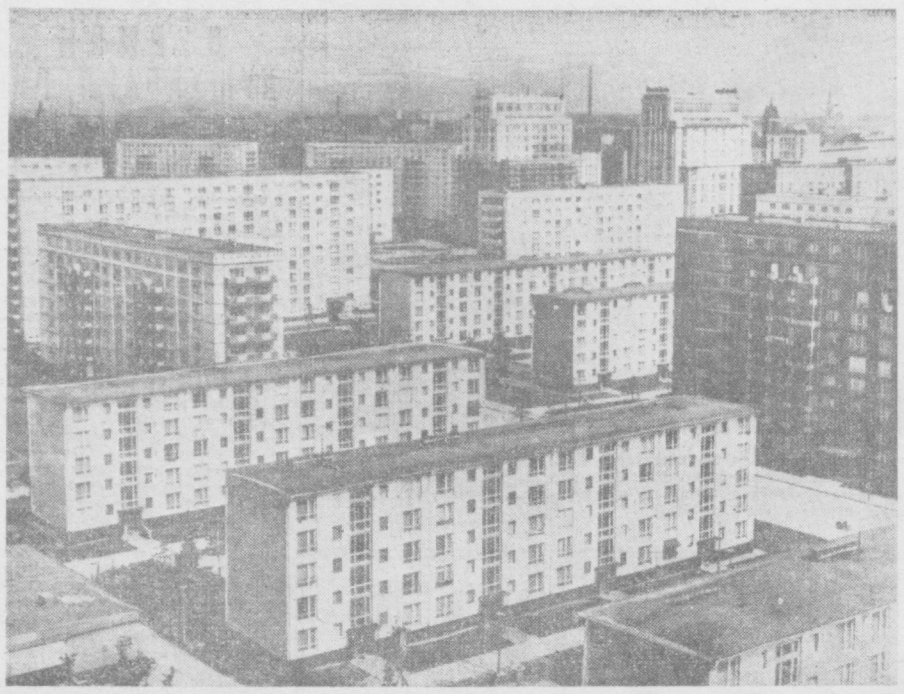
МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ТЎЛА ЯКДИЛЛИК

СОФИЯ, 25 сентябрь. (ТАСС). Кремлнинг Съездлар саройидаги дўстлик митингида Л. И. Брежнев ва В. Ульбрихт сўзлаган нутқларнинг баёнини бугун Болгария матбуоти кўзга кўринарли жойларда босиб чиқарди. Газеталар СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик мустаҳкамланиб бораётганлигини, муҳокама қилинган ҳамма масалаларга қарашда ҳар иккала томоннинг фикрларида тўла бирлик борлигини, улар агрессия, реваншизм ва уруш йўлига бутун куч билан қов солишга маҳкам бел боғлаганликларини қайд қилмоқдалар. Агар Ғарбий Германия кўп томонли ядро кучлари системасида ёки бошқа бирор формада ядро қуролига яқинлаштириладиган бўлса, Варшава Шартномасида қатнашаётган мамлакатлар барча зарур чораларни кўрадилар, деб матбуот қайд қилмоқда.

ВАРШАВА, 25 сентябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқларининг Кремлдаги дўстлик митингида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев ва Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг раиси Вальтер Ульбрихт сўзлаган нутқларининг батафсил баёнини Варшавадаги газеталар «Социалистик мамлакатларнинг ҳаракатларида бирлик бўлиши зарур», «Европа мамлакатларининг ҳамкорлигини кенгайтириш ҳамма учун зарур ва фойдали бўлур эди» деган сарлавҳалар остида кўзга яққол ташланадиган жойларда босиб чиқармоқдалар. «Трибуна люду» газетаси «Леонид Брежнев ва Вальтер Ульбрихт нутқларида халқаро аҳвол кенг обзор қилиб берилди», деб таъкидламоқда.

БУХАРЕСТ, 25 сентябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқларининг дўстлик митингида Л. И. Брежнев ва Вальтер Ульбрихт сўзлаган нутқлар баёнини Руминиядаги «Скинтейя» газетаси ва бошқа газеталар кўзга кўринарли жойларда ва катта сарлавҳалар остида босиб чиқармоқдалар. КПСС Марказий Комитети Биринчи секретарининг нутқида, Ғарбий Германияни кўп томонли ядро кучлари системасида ёки бошқа бирор формада ядро қуролига яқинлаштириш Варшава Шартномасида қатнашувчи социалистик давлатларни ўз хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва Европада тинчликни муҳофаза қилиш йўлида тегишли чоралар кўришга мукаррар мажбур қилган бўлур эди, деб айтилган сўзларни газеталар кўчириб босмоқда.

Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлин кундан-кунга гўзаллашиб бормоқда. Шаҳарда янгидан-янги маданий-маиший ва турар-жой бинолари қад кўтармоқда. Суратда: янги қурилган уй-жойларни кўриб турибсиз.

АДН—ТАСС фотоси.

ПЛАНЕТАНИНГ ҲАММА ТОМОНИДАН

ТАССНИНГ ЯКШАНБА КУНЛИК ТЕЛЕГРАММАЛАРИДАН

БОЛГАРИЯ МАШИНАСОЗЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

СОФИЯ. 26 сентябрда болгар халқи Машинасозлар кунини нишонлади. Ҳозир мамлакатда турли машиналарнинг юзлаб турларини тайёрлаб бераётган 170 корхона ишламоқда. Машинасозлик саноатининг маҳсулоти — моторлар, станоклар, электрокарлар, генераторлар, қишлоқ хўжалик машиналари жаҳоннинг 70 тадан кўпроқ мамлакатига, шу жумладан ривожланган капиталистик давлатларга чиқариб сотилмоқда.

Машинасозлик саноати тез юксалиб борганлигини шу фактдан ҳам билиш мумкинки, 1964 йилда бу саноатнинг ишлаб чиқариш ҳажми 1956 йилги даражадан қарийб уч баравар ошиб кетди. Айни вақтда чет мамлакатларга чиқариб сотилаётган машиналар мамлакат экспортининг умумий ҳажмида 4 процентдан 30 процентга етди.

ТАДҚИҚОТЛАР ПРОГРАММАСИ БАЖАРИЛДИ

ДЕҲЛИ. Совет сейсмик кемаси «Академик Архангельский» Ҳиндистоннинг шарқий соҳилларида ўтказган дастлабки тадқиқотларнинг натижалари мамлакатнинг шу районида сув остида катта нефть конлари топилади, деб умид қилишга имкон бермоқда.

Кемада иш олиб борган бир группа совет мутахассислари Ҳиндистоннинг Мадрас шаҳридан Полк бўғозигача бўлган қарийб 500 километрлик соҳил бўйида тадқиқотлар ўтказиш программасини бажариб бўлди.

ЁЛЛАНМА БАНДИТЛАРГА ТАЯНИБ

НЬЮ-ЙОРК. Чомбе ҳукумати Конго халқининг миллий озодлик ҳаракатини бостиришда ҳали ҳам ёлланган оқ танли бандитларга таянмоқда.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги мухбирининг Леопольдвилдан берган хабарига қараганда, полковник Хор раҳбарлигидаги ёлланма отрядлар мамлакат шарқига юборилган.

Улар 25 сентябрдан бошлаб қўзғолончилар қўлидаги Физи ва Барака шаҳарларига (Танганьика кўли бўйида) «кенг ҳужум» олиб бормоқдалар. Қўзғолончилар «қаттиқ қаршилик кўрсатмоқда».

Ёлланма отрядларнинг ҳужумига Америка самолётлари кўмаклашмоқда.

ЖУРНАЛИСТЛАР ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРЛАРИ

Журналистлар халқаро ташкилоти журналистларнинг жаҳондаги энг кенг ва ваколатли ташкилоти бўлиб, матбуот, радио ва телевидение ходимларидан 110 минг киши шу ташкилот сафида бирлашган. Журналистлар халқаро ташкилоти ижроия комитетининг Чили пойтахтида бўлиб ўтган сессиясида Европа, Осиё, Африка ва Латин Америкасининг 30 мамлакатидан келган делегатлар қатнашди. Журналистлар халқаро ташкилоти ижроия комитетининг қабул қилган қарорлари бутун дунёдаги демократ журналистларни империализмга қарши, империалистларнинг Вьетнамдаги ва Доминикана Республикасидаги агрессиясига қарши, эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашга чақиради.

Журналистлар халқаро ташкилоти ижроия комитетининг сессияси Африка, Осиё ва Латин Америкаси халқларининг миллий озодлик ҳаракатини ривожлантиришда прогрессив журналистларнинг вазифалари тўғрисида муҳим резолюциялар қабул қилди, жаҳоннинг бир қанча мамлакатларида прогрессив матбуот органларига ва журналистларга қарши репрессияларни тўхтатишни талаб қилди.

Журналистлар халқаро ташкилотининг бу йилги мукофотини кениялик журналист марҳум Пио Пинтога, австралиялик журналист Уильфред Бэрчеттга, француз журналисти Маглен Рифога ва «Санто-Доминго радиоси»га беришга қарор қилинди.

ҒАРБНИНГ ОЛТИН МАНБАИ

Жанубий Африка республикаси олтин чиқариш бўйича капиталистик дунёда биринчи ўринни эгаллайди. 1963 йилда республикада 27,4 миллион унция (бир унция 31,1 граммга тўғри келади) ёки барча капиталистик мамлакатлардаги олтин миқдорининг 70 проценти чиқарилди. Бошқа мамлакатларда (бу мамлакатларда олтин конлари энг кўп учрайди) қуйидаги миқдорда олтин олинади: Канадада 4 миллион унция, АҚШда 1,5 миллион унция, Австралияда 1 миллион унциядан сал ортиқроқ, Ганада 921 минг унция, Жанубий Родезияда 566 минг унция.

Жанубий Африка республикасининг олтинга бой районлари Витватерсранд ҳисобланади. Мана шу тоғлик ерларнинг ёнбағри денгиз юзасидан 2—2,5 минг метр баландликда жойлашган бўлиб, уни Ҳинд океани томон оқадиган Лимпопо дарёси зангори лентадек кесиб ўтади. Бу тоғнинг жанубий ёнбағирларидан ўзига йўл топган Валль дарёси эса Атлантика океанига қўшилиб кетади. Олтин, тошкўмирнинг катта запаслари борлиги, Лоренс-Маркиш портига олиб борадиган темир йўлнинг қурилганлиги Витватерсрандни Африканинг Эльдорадоси деб аталишига сабаб бўлган.

Бу жой жуда катта ёй шаклини эслатадиган шахталар тизмасидан иборат бўлиб, унинг ботиқ томони жанубга томон чўзилиб кетган. Бу тизма марказида тутаиб 1,5 миллион аҳоли яшайдиган Иоганнесбург шаҳрининг узун кўчалари ва майдонлари билан уланади. Жанубий Африканинг бу энг йирик шаҳари остида шахта стволлари, ероти йўллари, зиналар, айланма йўлкалар ва забойлар жойлашган. Ана шу йирик тоғ рудаси конларидан шарқда ва ғарбда ҳам ўнлаб шахталари бўлган шаҳарлар жойлашган.

Витватерсрандда йилига 18 миллион унция олтин ёки бутун капиталистик дунёда олинадиган олтиннинг қарийб ярми ишлаб чиқарилади. Жанубий Африка республикасининг бошқа бир олтин кони — Оранжевая вилоятидир. Бу вилоятда 9 миллион унциядан ортиқ олтин қазиб чиқариладди. Мамлакатнинг қарийб ҳамма олтин конлари 7 энг йирик компания ихтиёридадир. Бу компанияларнинг эгалари инглиз, жанубий Африка ва Америка капиталистлари ҳисобланади.

Улар ичида энг қудратлиси Англо-американ корпорейшн оф Саут Африка бўлиб, 1964 йилда унинг олтин конларидан (расмий маълумотларга қараганда) 10,6 миллион унция олтин олинган. Шунингдек, бу корпорация уран, олмос, мис ва тошкўмир ишлаб чиқарувчи жуда кўп корхоналарга ҳам эга. Корпорациянинг ҳамма корхоналарида ва у билан боғлиқ бўлган компанияларда юқори малака талаб қиладиган ишларда 20 минг оқ танли ишчи, оғир ва кам ҳақ тўланадиган ишларда эса 130 мингга яқин африкалик меҳнат қилади.

Консолидейтед голфилдс оф Саут Африка компанияси молиявий ва саноатининг қудрати жиҳатидан ундан қолишмайди. Бу компанияга қарашли конларда 54 мингдан ортиқ ишчи, асосан африкаликлар ишлайди. «Пан Африка» журнали ёзишича, улар АҚШнинг барча олтин конларидан олинадиган миқдордан ҳам кўп олтин ишлаб чиқарадилар. Англиянинг энг йирик бойлари директорлик қиладиган бу компаниянинг штаб хонаси Лондон Ситида жойлашган.

Рэнд майнс лимитэд компаниясининг олтин чиқаришдан ташқари Жанубий Африка республикасининг металлургия саноатида ўз ҳиссаси бор. Ундан ташқари, Оранжевар дарёси бўйидаги олмос конлари ҳам унинг ихтиёридадир. Бу компания Зулулендда нефть қидириш ишлари билан ҳам шуғулланаяпти. Унинг корхоналарида неча ўн минглаб ишчилар оғир меҳнат билан машғул.

Трансвааль ва Оранжевая вилоятларида жойлашган олтин конлари ва корхоналарида 450 мингдан ортиқ ишчи ишлайди, улардан 50 минг киши европаликлардир.

Оқ танлилар билан африкаликларга ҳақ тўлашда дискриминацияга жуда кўп йўл қўйилаётгани оқибатида қора танли ишчилар оқ танлиларга нисбатан беш етти баравар кам иш ҳақи олдиларки, бу катта-катта фойда олишнинг асосий манбаларидан биридир. Жанубий Африка республикаси ҳукуматининг апартеид сиёсати, иқтисодий ва сиёсий турмушнинг барча соҳаларида зўрлик билан ўтказаётган ирқчилик сиёсати туфайли ҳам дискриминация жуда авж олган. Бундай сиёсат оқибатида африкаликларга оқлар билан бир шаҳарда яшаш, оқлар учун мўлжалланган жойларда бўлиш ва ҳоказолар тақиқлаб қўйилганки, уларни бузган киши катта штраф тўлайди ёки тўғридан-тўғри қамоққа тушади ё бўлмаса конда ишлаш учун юборилади.

Юқорида тилга олинган етти компания фақат Жанубий Африка республикаси ишчиларигинига эмас, шу билан бирга Жанубий Родезия, Ангола, Мозамбик, Малави, Басутоленд, Ғарби-жанубий Африка меҳнаткашларини ҳам қаттиқ эксплуатация қилмоқда. Мазкур компания вакиллари қарийб бутун Африкада ишга қабул қилувчи ва ёлловчи конторалар тузиб олганлар. Ишга ёллаш ва шартнома тузиш вақтида африкаликлар ўзлари қанча ҳақ олишлари лозимлигини ҳам билмайдилар. Африкалик ишчи шартнома муддати тугагандан кейингина тўла иш ҳақи олиши мумкин. Бу муддат ичида у шахталарда жуда оғир шароитларда меҳнат қилади, табиийки жуда кўп кишилар бунга чидай олмайди ва улар муддатлари тугамасданоқ кетиб қолишга мажбур бўладилар.

Юқорида саналган етти компания олтин конларидан қўшимча маҳсулот сифатида уран ҳам ишлаб чиқарувчи корхоналарга эга. Улардан жуда кўп миқдорда уран олинади. Жанубий Африка республикаси ҳукумати уран ишлаб чиқариш ҳамда ундан ўз ихтиёрича фойдаланиш ҳуқуқини олган бўлиб, бундай ишлар атом энергияси бўйича бошқарма орқали бажарилади. Бошқарма олтин компаниялари билан уран ишлаб чиқариш тўғрисида битимлар тузган. Мазкур республика ҳукумат органларининг расмий маълумотларига қараганда, ҳозир мамлакатда 17 та уран заводи бўлиб, улар 23 та олтин кони чиқиндиларини қайта ишлаб уран олади.

Олтин компанияларининг корхоналарида ишчилар жуда оғир шароитда яшаб келмоқдалар. Улар тиконли симлар ёки баланд деворлар билан ўраб олинган посёлкаларда турмуш кечирадилар. Оғир меҳнат шароити, меҳнатга жуда кам ҳақ тўланиши, африкалик ишчиларнинг саломатлигига катта салбий таъсир кўрсатиб, улар орасида турли хил касалликларнинг тарқалишига олиб келмоқда. Витватерсрандда африкаликларнинг ўртача умр кўриши 36,4 йилни ташкил этади. Оқ танли кишилар эса ўртача ҳисобда 66 йил умр кўрадилар. Жанубий Африка республикасининг етти йирик шаҳарида африкаликлар орасида гўдаклар ўлими европаликлар орасидагига нисбатан олти баравар кўпдир.

Мазкур етти компания катта куч-қудратга эга, улар Африканинг жуда катта районида сиёсатга ҳал қилувчи таъсир кўрсата олади. Агар дунё картасида Конго дарёси бўйидаги Матади порти билан Делгаду бурни ўртасида чизиқ тортилса, ана шу чизиқдан жанубдаги катта бир область шу компаниялар ва бошқа кучли капиталистик монополияларнинг иқтисодий назорати остида қолиб келмоқда. Бунда етти компаниянинг ҳиссаси жуда каттадир. Ана шу территорияда олтин компанияларидан ташқари Де Бирс консолидейтед майнс компанияси ҳам иш кўриб, у олмос чиқариш билан шуғулланади ҳамда жаҳон капиталистик бозорида сотилиш устидан назорат қилади. Африкада мис қазиб чиқариш бўйича йирик Родезиэн селекшн траст компанияси ҳамда Юнион миньер монополиясининг бойлиги эса икки миллиард фунт стерлингни ташкил этади.

Ана шу корчалонлар империясида катта ўрин эгаллаб турган олтин компаниялари Англия, Бельгия, Франция ва Португалиянинг сиёсий йўлини белгилашида катта таъсир кўрсатади. Бу давлатлар сиёсати эса миллий озодлик ҳаракатини бостириш ҳамда Африкада капиталистик монополияларнинг қонунсиз имтиёзларини сақлаб қолишга қаратилган.

Д. КАСАТКИН
(ТАСС).

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

ҚИЛМИШ-ҚИДИРМИШ

Сўлим Чирчиқ уйқуда. Тунги соат уч. Оржоникидзе кўчасидаги 69-уйда яшовчи Аноргул Дулгунбоева ва унинг умр йўлдоши Жумабек Шунабоевлар ҳам майин эсаётган шабададан баҳра олиб, мириқиб ухлашарди.

Бирдан «тиқ» этган овоз эшитилди. Аноргул чўчиб уйғониб кетди, қараса: тепасида уч нотаниш кимса турибди.

— Жонингдан умидинг бўлса, бор-йўқ пулингни чиқар, бўлмаса калланг кетади, — деди улардан бири аёл кўкрагига ханжар қадаб.

— П-пулимиз йў-ўқ, — жавоб қилди аёл титроқ овоз билан.

— Топасан! Ростини айт: пулларингни қаерга яшириб қўйгансан?!

—Атиги йигирма сўм пулимиз бор, ёстиқ орасида.

— Бу кам, яна берасан.

— Йўқ... йўқ.

Аёлнинг юзига қаттиқ мушт тушди. Унинг тишлари синиб кетди. Безорилар Аноргулнинг оёқ-қўлларини боғлаб, оғзига рўмолча тиқишди. Кейин кўрпага ўраб ташлашди. Босқинчилар пул қидириб уйни остин-устин қилиб юборишди. Пул тополмай адамдан радиоприёмник, телевизор ва бошқа уй анжомларини чил-парчин қилиб синдиришди. Аноргул ғазаб ва миинг азоб билан ўрнидан салгина силжий олди. Босқинчилар яна мушт устига мушт туширишди. Уни қопга солиб оғзини бўғиб қўйишди. Қиммат баҳоли кийим-кечаклар ва ов милтиғини олиб кетай деб туришганида Жумабек уйғониб қолди. Бераҳмлар милтиқ қўндоғи билан унинг бошига уриб ерга чўзилтиришганда қоронғу тунда қаёққадир ғойиб бўлишди.

Жумабек аканинг ингроқ овози ва мунгли ноласи қўни-қўшнилар қулоғига чалинди. Бирзумда жабрланганлар хонадонига тумонат одам йиғилди. Аноргул ва Жумабеклар қўни-қўшнилар кўмагида «тез ёрдам» станциясига олиб борилди, шошилинч медицина ёрдами кўрсатилди.

Тездан воқеа содир бўлган жойга милиция лейтенанти Шайх Мансуров етиб келди. Мансуров бўлган воқеани оператив группага хабар қилди. Бу ишга бош терговчи, ички ишлар капитани Далавой Раззоқов ва оператив группа ходими Юрий Козловскийлар астойдил киришдилар.

...Иккинчи кеча, соат ўн бирлар чамаси. Ишчи Донов ўз рафиқаси ва уч яшар қизи Светлана билан шаҳарнинг Ленин кўчаси бўйлаб сайр қилиб юрарди. Тўсатдан Доновнинг бошига тўқмоқ келиб тушди. Аёлнинг қўлидаги гўдак асфальтга улоқтирилди...

Орадан сал ўтмай Далавой Раззоқов бошлиқ оператив группа аъзолари шу жойда ҳозир бўлишди. Донов ва бегуноҳ гўдак Светлана кўчада чўзилиб ётишарди. Уларга зудлик билан медицина ёрдами кўрсатилди. Донов ҳушига келиб, қотилларнинг ташқи қиёфаси, кийимлари, асосий белгиларини айтиб берди.

Бой тажрибали ва ҳушёр Далавой Раззоқов кўп ўтмай қотилларни Одесса шаҳрига учиб кетишлари олдидан қўлга олди. Хўш, бу текинхўр, мутаҳам, қотиллар ким? Михаил Никифорович Писляр, Александр Петрович Станкунос, Владимир Петрович Журавлёв, Исмоғил Иброҳимович Ахмедзянов. Улар шу ердаги корхоналарда турли вазифаларда ишлайдилар.

Қотилларнинг уйини тинтув қилинган вақтда қўлда ясалган тўппонча, бирталай ўқ-дори, ўғирланган кийимлар, ов милтиғи, тиғли қуроллар ва бошқа нарсалар топилди. Тергов даврида жиноятчилар барча айбларига иқрор бўлдилар.

«Чирчиксельмаш» заводининг клуби. Безбет жиноятчилар қора курсида бошларини қуйи солиб ўтиришибди. 1500 жуфт кўз уларга чексиз қаҳр-ғазаб билан қараб турибди. Бироқ қотиллар таниш-билишлар юзига тик қарашолмас эди. Бош терговчи Далавой Раззоқов бу, мутаҳамларнинг ваҳшийларча кун кечириб, босқинчилик йўлида одамийлик қиёфасини бутқул йўқотганликларини, кетма-кет оғир жиноятлар қилганликларини ишчи-хизматчиларга бирма-бир гапириб берди. Зал орасида шундай жиноятчилар бўлишига йўл қўйган коллективлар қаттиқ танқид остига олинди.

Йиғилганлар қотилларга лаънатлар ўқидилар. Уларга энг оғир жазо берилишини талаб қилдилар.

Ж. САРИЕВ,
Чирчиқ шаҳар милиция бўлимининг ходими.

ФУТБОЛ

ИККИ ПОЙГА

Футбол кузи келиши билан мамлакат биринчилигида қатнашаётган командаларнинг ҳар бир учрашуви ҳал қилувчи аҳамият касб эта бошлади. Кейинги кунларда бўлган «Шахтер» (Донецк) — «Торпедо» (Кутаиси), СКА (Одесса) — «Локомотив» (Москва), «Динамо» (Минск)— «Крылья Советов» ўйинлари худди шундай аҳамиятли эди. Дастлабки икки ўйин «хавфли зона»га қайси команда тушишини аниқлаб берди. Донбассликлар рақибларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратиб, юқорига кўтарилдилар. Пайтахт темирйўлчилари эришган ғалаба бундан ҳам аҳамиятлироқ бўлди. Улар охирги ўринда келаётган Одесса армиячиларини 3:1 ҳисобида енгдилар ва «хавфли зона»дан узоқлашдилар. Минсида бўлган ўйинда эса белорус футболчилари битта тўп қиритиб ғалабага эришдилар. Улар 31 очко билан фахрли учинчи ўринда мустаҳкамландилар.

Хўш, келаси йил юқори лигада ўйнаш учун курашаётган иккинчи группа «пойгачи»ларининг қайси бири олдинда бормоқда. Ҳозирча тажрибали «Авангард» (Харьков) футболчилари биринчи ўринда бораётир. Улар финалда иккита ғалаба қозониб, ягона пешқадам бўлиб олдилар (22 очко). Харьковликлардан кейин 20 очко тўплаган тўрт команда — «Қайрат», «Текстильщик», «Уралмаш», «Арарат» ҳам биринчи группага йўлланма олиш учун астойдил интилмоқда.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

1966 йил учун газета ва журналларга обуна қабул қилинмоқда

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“НИ ЎҚИНГ

ХАБАР ВА МАҚОЛАЛАРИНГИЗ БИЛАН ҚАТНАШИНГ

Газетага обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида почтальонлар, фабрика, заводлар, қурилишлар, муассасалар, олий ўқув юртлари, шунингдек колхоз ва совхозлардаги жамоатчи вакиллар томонидан қабул қилинади.

ГАЗЕТАГА ТЕЗРОҚ ОБУНА БЎЛИНГ.

ОБУНА БАҲОСИ: 12 ойга — 5 сўм 28 тийин, 6 ойга — 2 сўм 64 тийин, 3 ойга — 1 сўм 32 тийин.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

28 СЕНТЯБРДА

ВИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Яқин жунгли** (болалар учун), 18.40 — **Харидорлар ишлаб чиқариш технологиясига ўзгартиш киритмоқда** (1-пойафзал фабрикасидан), 19.00 — **Аршин мололон** (кинокомедия).

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.50 — **Концерт** (Ўзбекистон радио ва телевидение оркестри ва солистлари ижросида).

21.30 — **Сўнгги янгиликлар** (Ўзбек, рус тилларида).

Ўзбек тилида: 21.40 — **Ерқин ҳаёт** тележурнали.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.35 — **Дўстлар ҳаётидан** (мактаб ўқувчилари учун), 20.05 — **Тошкент янгиликлари**, 20.15 — **Осмон ерга яқин** (телеочерк).

Рус тилида: 20.35 — **Сибирь ўлкаси нуйлари**, (телеочерк), 20.55 — **Тошкент янгиликлари**, 21.05 — **Учқунлар инсон хизматида** (телеочерк), 21.30 — **Бегона болалар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/IX да **Травиата**. СССР халқ артисти **П. Амиранашвили**, Грузия ССР халқ артисти **М. Амиранашвили** қатнашади. 29/IX да **Миранголина**. СССР халқ артисти **Г. Исмайлова**, солист **В. Васильевлар** қатнашади. Дирижёр — **Д. Абдураҳмонова**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/IX да **Қутлуғ қон**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Янги Дон-Жуан — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз 3-20 ва кеч 6-40 минутда).

Шаҳардаги бегона — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ва кундуз 1 да).

Узоқ юлдуз нури (1 ва 2-серия) — «МОСКВА», СПУТНИК», «ИСКРА», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Кибальчиш бола ҳақида эртак (эрталаб соат 10 да), **Денгиз мушуги** (эрталаб 11-40 минут, кундуз 1 ярим, кеч 8.20 минут ва 10 да), **Сен етим эмассан** (кундуз 5 да ўзбек тилида)— НАВОИЙ номли.

Унутма, Каспар! — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 да бошланади)

Узоқ юлдуз нури (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли, ТЕЛЬМАН номли, ПУШКИН номли.

Рио, 40 даража — «ВАТАН».

Икки мушкетёр — «1 МАЙ».

30 сентябрда Ленинград шаҳрида

3% ЛИ

Давлат ички ютуқ заёмининг

107-асосий ва 18-қўшимча ЮТУҚ ТИРАЖЛАРИ БЎЛАДИ.

Тиражда заёмнинг ўн тўққиз разрядига 8.835.380 сўмлик 161500 ютуқ ўйналади.

Заём облигацияларини сотиб олиб, ютуқлар тиражида қатнашинг!

ТОШКЕНТДАГИ ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ 31-ШАҲАР ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

7, 8, 9, 10, 11-синф ҳажмида маълумотли, 16 ёшдан 27 ёшгача бўлган йигитларни электросварқачи, токарь, йўлгувчи слесарь, қолипчи, темирчи ихтисосларига

ҚЎШИМЧА

қабул қилади

Ўқиш муддати — 10 ой.

Қабул қилинганлар бепул кийим ва овқат билан таъминланади.

Ҳужжатлар 1 октябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, 53-уй (1, 4-трамвайнинг «Гагарин парки» остановкаси).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

1 октябрда

1965-1966 ЙИЛ ҚИШКИ МАВСУМИНИНГ

ОЧИЛАИШИ

ГРУЗИН ЦИРКИ АРТИСТЛАРИ ГАСТРОЛИ

Касса эрталаб соат 11 дан кеч 7 гача ишлайди. Билетлар сотилмоқда.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партиятурмуши, саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари —33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01191. Индекс 64969. Нашр. № 1857.